Friday
10.04.2026
*Volume :10 * Issue No.273
*Email.: kamalamgujarat@gmail.com
*www.kamalamgujarat.com
*Editor :Mahesh N. Patel:- (98249 10606)

જય જય ગરવી ગુજરાત | વંદે માતરમ્ | RNI No.:GUJGUJ/2016/73451

કમલમ્

KAMALAM
ગાંધીનગર થી પ્રસિદ્ધ થતું દૈનિક
Daily

*Office: A-3, Plot No. R - 13, Tanishq Complex, New Greencity, Sector-26, Gandhinagar (Gujarat) 382028 *Page :04*Rs. 00.25/- *Annual Rs. 90/-

પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના (PMMSY) હેઠળ સૂચિત ખારા પાણીના એકવાકલ્ચર કલસ્ટરની સ્થિતિની સમીક્ષા કરવા માટે સિરસા, હરિયાણાની મુલાકાત

કમલમ્,

ભારત સરકારના મત્સ્યપાલન, પશુપાલન અને ડેરી મંત્રાલયના મત્સ્યપાલન વિભાગના સચિવ ડૉ. અભિલક્ષ લિખી દ્વારા PMMSY હેઠળ સૂચિત ખારા પાણીના એકવાકલ્ચર કલસ્ટરની પ્રગતિની સમીક્ષા કરવા અને આ પ્રદેશમાં ખારા પાણીના એક્વાકલ્ચરમાં રોકાયેલા ઝીંગા પાલકોસાથે વાતચીત કરવા માટે ૮ એપ્રિલ ૨૦૨૬ ના રોજ સિરસા જિલ્લા, હરિયાણાની મુલાકાત લેવામાં આવી હતી. મુલાકાત દરમિયાન, કેન્દ્રીય સચિવે ગ્રાઉન્ડ લેવલ પર રહેલી ખામીઓ અને પડકારોને સમજવા માટે ઝીંગા અને માછલી પાલકો સાથે પણ વાતચીત કરી હતી. માછલી પાલકોને સંબોધતા, ડૉ. લિખીએ ઉત્પાદકતા, ઉત્પાદનની ગુણવત્તા અને એકંદર નફાકારકતા વધારવા માટે ટેકનોલોજી-આધારિત ઝીંગા ઉછેર પદ્ધતિઓ, વૈજ્ઞાનિક તળાવ વ્યવસ્થાપન અને મજબૂત બાયો-સિક્યોરિટી પગલાં અપનાવવા સાથે સતત ક્ષમતા નિર્માણના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે સિરસા જેવા ખારાશથી પ્રભાવિત પ્રદેશો ઝીંગા એક્વાકલ્ચર દ્વારા જમીનના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ માટે નોંધપાત્ર સંભવિતતા ધરાવે છે, જે આવકના વૈવિધ્યકરણ, રોજગાર નિર્માણ અને ગ્રામીણ અર્થતંત્રને મજબૂત કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી શકે છે. MPEDA ને નિકાસ જોડાણો સ્થાપિત કરવામાં મદદ કરવા માટે જરૂરી તકનીકી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અને ખેડૂતો માટે ક્ષમતા નિર્માણમાં સહાય કરવા સલાહ આપવામાં આવી હતી. એ બાબત પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે ટેસ્ટિંગ કિટ્સની સરળ ઍક્સેસ આવશ્યક છે, અને રાજ્યને સ્થાનિક રીતે તેમની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી જેથી ઝીંગા પાલકોએ ટેસ્ટિંગ માટે લાંબું અંતર કાપવું ન પડે. પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના (PMMSY) હેઠળ ક્લસ્ટર-આધારિત મત્સ્યઉદ્યોગ વિકાસ પહેલના એકંદર અમલીકરણની પ્રગતિની સમીક્ષા કરવા માટે ચૌધરી દેવી લાલ યુનિવર્સિટી (CDLU), સિરસા ખાતે હાઈબ્રિડ મોડમાં સમીક્ષા બેઠક યોજવામાં આવી હતી. ચર્ચાઓ પ્રાપ્ત થયેલી પ્રગતિ, આંતર-સંસ્થાકીય સંકલન, યોજનાઓના અભિસરણ (convergence) અને કલસ્ટર સ્તરે અમલીકરણની ખામીઓને દૂર કરવા પર કેન્દ્રિત હતી. આ બેઠકમાં ભારત સરકારના મત્સ્યપાલન વિભાગ અને હરિયાણા સરકારના મત્સ્યપાલન વિભાગના અધિકારીઓ, રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના મત્સ્યઉદ્યોગ કલસ્ટરોના પ્રતિનિધિઓ, ICAR મત્સ્ય સંસ્થાઓના વૈજ્ઞાનિકો અને NFDB, ICAR-CIFE, MPEDA, NABARD ના પ્રતિનિધિઓ, માછલી પાલકો, ઝીંગા પાલકો, મત્સ્ય સહકારી મંડળીઓ, મત્સ્ય યુનિવર્સિટીઓ અને મત્સ્ય કોલેજોના પ્રતિનિધિઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. બેઠકમાં ૫૦૦થી વધુ સહભાગીઓની ભાગીદારી જોવા મળી હતી. બેઠક દરમિયાન, ઝીંગા પાલકોએ વીજળીનો ઊંચો ખર્ચ અને અનિયમિત ઉપલબ્ધતા, ગુણવત્તાયુક્ત બીજ (seed) માટે અન્ય રાજ્યો પર નિર્ભરતા અને અપૂરતા પાણી પુરવઠા સહિતના અનેક પડકારો પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. તેઓએ એવી પણ વિનંતી કરી હતી કે ઝીંગા ઉછેરની પ્રવૃત્તિઓના વિસ્તરણને ટેકો આપવા માટે પંચાયતની માલિકીની જમીન સ્વ-સહાય જૂથો (SHGs) ને લીઝ પર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે. ભારત સરકારના મત્સ્યપાલન વિભાગના સચિવ ડૉ. અભિલક્ષ લિખીએ PMMSY હેઠળ વિકસિત હરિયાણાના સિરસા જિલ્લાના રઘુઆણા ગામમાં શ્રી પ્રીતપાલ સિંહ અને શ્રીમતી મનપ્રીત કૌરના ઝીંગા ફાર્મની મુલાકાત લીધી હતી. આ ફાર્મમાં આશરે ૩ હેક્ટરમાં ફેલાયેલા ૭ તળાવો છે જેનો કુલ પ્રોજેક્ટ ખર્ચ ૪૨ લાખ છે. તેઓ વાર્ષિક આશરે ૨૮ ટન ઉત્પાદન કરી રહ્યા છે, જેનાથી લગભગ ૯૦ લાખનું ટર્નઓવર થઈ રહ્યું છે અને સ્થાનિક રોજગારીની તકો ઉભી થઈ રહી છે. પાયાના સ્તરે ખારા પાણીની જળચરઉછેર પદ્ધતિઓ અપનાવવાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે ઝીંગા ખેડૂતો સાથે વાર્તાલાપ કરવામાં આવ્યો હતો.. અંતરિયાળ ખારા વિસ્તારોમાં ઝીંગા ઉછેરના ટકાઉ સ્કેલિંગ-અપને ટેકો આપવા માટે ગુણવત્તાયુક્ત બીજ અને ફીડની ઉપલબ્ધતા, સુધારેલ ફાર્મ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને સંગઠિત બજારો સુધીની પહોંચ સહિત બેકવર્ડ અને ફોરવર્ડ લિંકેજને મજબૂત કરવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. હરિયાણાએ પ્રધાનમંત્રી મત્સ્ય સંપદા યોજના (PMMSY) હેઠળ નોંધપાત્ર પ્રગતિ કરી છે, જેમાં ૭૬૦.૮૮ કરોડના રોકાણો આકર્ષાયા છે, જેમાં ?૨૬૨.૧૭ કરોડના કેન્દ્રીય હિસ્સાનો સમાવેશ થાય છે. અંતરિયાળ એકવાકલ્ચર ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરવા માટે ટેક્નોલોજી ઈન્ફ્યુઝનમાં કુલ ૭૯.૪૭ કરોડનું રોકાણ કરવામાં આવ્યું છે, જેનાથી 456 RAS અને બાયોફ્લોક સિસ્ટમ્સની સ્થાપના થઈ છે. અત્યાર સુધીમાં, ૧૭૬.૩૨ કરોડના કુલ ખર્ચ સાથે ૩,૭૬૬ હેક્ટર તળાવો, ૨,૨૦૪ હેક્ટર ખારા અને આલ્કલાઈન વિસ્તારના હસ્તક્ષેપો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે. વધુમાં, રાજ્યના એક્વાકલ્ચર વિકાસને ટેકો આપવા માટે ૯૮.૯૦ કરોડના ખર્ચ સાથે ઈન્ટિગ્રેટેડ એક્વાપાર્ક મંજૂર કરવામાં આવ્યો છે. ડેપ્યુટી કમિશનરે સિરસામાં ૧૧૦-કરોડના ઈન્ટિગ્રેટેડ એકવાપાર્કની સ્થાપના કરવાની સાથે પોસ્ટ-હાર્વેસ્ટ હેન્ડલિંગ અને મૂલ્ય-વધારો મજબૂત કરવા માટે કોલ્ડ-ચેઈન ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરના વિકાસની જાહેરાત કરી હતી. જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટે પણ ખાતરી આપી હતી કે રાજ્ય સરકાર મત્સ્યઉદ્યોગ કલસ્ટરને વધુ મજબૂત અને એકીકૃત કરવા માટે કેન્દ્ર સાથે ગાઢ સંકલનમાં કામ કરશે. ઝીંગા ભારતના ફ્લેગશિપ સી ફૂડ નિકાસ બની રહ્યા છે, જેમાં ૨૦૨૪-૨૫ દરમિયાન મૂલ્યની દ્રષ્ટિએ દેશના દરિયાઈ ઉત્પાદનોના નિકાસ બાસ્કેટમાં ફ્રોઝન ઝીંગાનો હિસ્સો લગભગ ૬૯% છે. ભારતની દરિયાઈ ઉત્પાદનોની નિકાસ છેલ્લા દાયકામાં લગભગ બમણી થઈ ગઈ છે, જે ૨૦૧૩-૧૪ માં ૩૦,૨૧૩ કરોડથી વધીને ૨૦૨૪-૨૫ માં ૬૨,૪૦૮ કરોડ થઈ છે, જે મોટે ભાગે ૪૩,૩૩૪ કરોડના મૂલ્યની ઝીંગા નિકાસ દ્વારા સંચાલિત છે. ખાસ કરીને, ભારતનું સીફૂડ સેક્ટર દેશભરમાં આશરે ૬૫૮ પ્રોસેસિંગ પ્લાન્ટસ, ૫૩૨ પ્રી-પ્રોસેસિંગ યુનિટ્સ અને તાજી, ઠંડી કરેલી, જીવંત, સૂકી અને ખારી માછલીઓ માટેના હેન્ડલિંગ કેન્દ્રોના વિશાળ નેટવર્ક સાથે ૭૩૪ થી વધુ કોલ્ડ સ્ટોરેજ સુવિધાઓ દ્વારા સમર્થિત છે. ભારત સરકારના મત્સ્યપાલન વિભાગે મુખ્ય વિસ્તારોમાં ૩૪ મત્સ્ય ઉત્પાદન અને પ્રોસેસિંગ ક્લસ્ટરો સૂચિત કર્યા છે, જેમાં હઝારીબાગમાં પર્લ (મોતી) કલસ્ટર, લક્ષદ્વીપમાં સીવીડ (દરિયાઈ શેવાળ), મદુરાઈમાં ઓર્નામેન્ટલ ફિશરીઝ, ઝારખંડમાં પર્લ કલસ્ટર, મધ્યપ્રદેશમાં રિઝર્વોયર ફિશરીઝ, ગુજરાત અને પુડુચેરીમાં ફિશિંગ હાર્બર્સ, સિરસા, પંજાબ અને રાજસ્થાનમાં ખારા પાણીના એક્વાકલ્ચર, જમ્મુ અને કાશ્મીર, ઉત્તરાખંડ, હિમાચલ પ્રદેશ અને લદ્દાખમાં કોલ્ડ વોટર ફિશરીઝ, કર્ણાટકમાં સી કેજ કલ્ચર, આંધ્રપ્રદેશમાં બ્રેકિશ-વોટર ફિશરીઝ, આંદામાન અને નિકોબાર ટાપુઓમાં ટુના, છત્તીસગઢમાં તિલાપિયા, સિક્કિમ અને મેઘાલયમાં ઓર્ગેનિક ફિશરીઝ, બિહારમાં વેટલેન્ડ ફિશરીઝ, તેલંગાણામાં મુરેલ, કેરળમાં પર્લ સ્પોટ, ઓડિશામાં સ્કેમ્પી, ઉત્તર પ્રદેશમાં પંગાસિયસ, પશ્ચિમ બંગાળમાં ડ્રાય ફિશ ક્લસ્ટર, નાગાલેન્ડમાં ઈન્ટિગ્રેટેડ ફિશ ફાર્મિંગ ક્લસ્ટર, મણિપુરમાં પેંગબા ફિશ કલસ્ટર, આસામમાં રિવેરાઈન ફિશ કલસ્ટર, મિઝોરમમાં પેડી કમ ફિશ કલસ્ટર, અરુણાચલ પ્રદેશમાં એકવા ટુરીઝમ કલસ્ટર, ગોવામાં એસ્ટ્યુરિયન કેજ ક્લસ્ટર, ત્રિપુરામાં પબડા ફિશરીઝ કલસ્ટર અને મહારાષ્ટ્રમાં ફિશરીઝ કોઓપરેટિવ્સ ક્લસ્ટરનો સમાવેશ થાય છે. સિરસા જિલ્લામાં ખારા પાણીનું ક્લસ્ટર, જેમાં ફતેહાબાદ, હિસાર અને રોહતક ભાગીદાર જિલ્લાઓ છે, તે દર્શાવે છે કે કેવી રીતે પ્રદેશ-વિશિષ્ટ એક્વાકલ્ચર વિકાસ ખારા અને આલ્કલાઈન વિસ્તારોની ઉત્પાદક ક્ષમતાને ખોલી શકે છે. ઝીંગા, સ્કેમ્પી અને સીબાસ જેવી ઉચ્ચ-મૂલ્યની પ્રજાતિઓમાં વિવિધતાને પ્રોત્સાહન આપીને, ક્લસ્ટર ખેડૂતોની આવક વધારવા, સ્થાનિક રોજગારી પેદા કરવા અને બજાર જોડાણો મજબૂત કરવા સાથે સંસાધનોના કાર્યક્ષમ ઉપયોગને સક્ષમ બનાવે છે. પૃષ્ઠભૂમિ – ભારતનું અંતરિયાળ મત્સ્યઉદ્યોગ ક્ષેત્ર રાષ્ટ્રીય મત્સ્ય ઉત્પાદનના આધારસ્તંભ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે, જે કુલ ઉત્પાદનમાં ૭૫% યોગદાન આપે છે. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માં, અંતરિયાળ મત્સ્ય ઉત્પાદન ૧૫૩ લાખ મેટ્રિક ટન રહ્યું હતું. ૨૦૧૩-૧૪ અને ૨૦૨૪-૨૫ ની વચ્ચે, અંતરિયાળ મત્સ્યઉદ્યોગ ઉત્પાદનમાં ૧૫૦% નો ઉછાળો આવ્યો છે, જે ૬૧ લાખ ટનથી વધીને ૧૫૩ લાખ ટન થયો છે. આ વિસ્તરણે ભારતના એકંદર રાષ્ટ્રીય મત્સ્ય ઉત્પાદનને ૧૯૭.૭૫ લાખ ટન સુધી પહોંચાડ્યું છે, જે સમાન સમયગાળામાં ૧૦૫% નો વધારો દર્શાવે છે. ભારતના અંતરિયાળ જળ સંસાધનોની સંભવિતતા વિશાળ અને મોટાભાગે વણવપરાયેલી છે. ૧.૯૫ લાખ કિલોમીટર નદીઓ અને નહેરો, ૬.૦૬ લાખ હેક્ટર ખારું પાણી, ૩.૬૫ લાખ હેક્ટર બીલ્સ અને ઓક્સબો તળાવો, ૨૭.૫૬ લાખ હેક્ટર ટાંકીઓ અને તળાવો અને ૩૧.૫૩ લાખ હેક્ટર જળાશયો સાથે, ટકાઉ અંતરિયાળ મત્સ્યઉદ્યોગ વિકાસની તકો અપાર છે. આને ઓળખીને, ભારત સરકારે આ ક્ષેત્ર માટેના તેના વ્યૂહાત્મક વિઝનના કેન્દ્રમાં અંતરિયાળ મત્સ્યઉદ્યોગને સ્થાન આપ્યું છે.

કમલમ્,

ભાજપા પ્રદેશ કાર્યાલય 'શ્રી કમલમ' કોબા, ગાંધીનગર ખાતે સૌરાષ્ટ્રના યુવા ખેડૂત આગેવાન શ્રી રાજુભાઇ કરપડા સેંકડો સમર્થકો સાથે ભારતીય જનતા પાર્ટીમાં જોડાયા. પ્રદેશ મહામંત્રીશ્રી અનિરૂદ્ધભાઈ દવે, પૂર્વ પ્રદેશ ઉપાધ્યક્ષશ્રી ગોરધનભાઈ ઝડફીયા, પ્રદેશ ઉપાધ્યક્ષશ્રી રસિકભાઈ પ્રજાપતિ, રાજ્ય સરકારના પૂર્વ મંત્રીશ્રી જયસિંહભાઈ ચૌહાણ, પ્રદેશ મુખ્ય પ્રવક્તા ડો. અનિલભાઈ પટેલ, ભાજપા અગ્રણીશ્રી ભરતભાઈ બોઘરા સહિતના ભાજપા આગેવાનોએ શ્રી રાજુભાઇ કરપડા અને સમર્થકોને ભાજપાનો ખેસ પહેરાવી તેઓનું ભારતીય જનતા પાર્ટીમાં હર્ષભેર સ્વાગત કર્યું હતું.

કમલમ્,

આશાપુરા ધામ ખાતે શ્રી રાજરાજેશ્વરી આશાપુરા માતાજી તથા શ્રી સતી કનકબા સ્મારકના રજતજયંતી મહોત્સવ – ૨૦૨૬ નિમિત્તે ધારાસભ્યશ્રી બલવંતસિંહ રાજપૂત ઉપસ્થિત રહી માતાજીના દર્શન કરી ધન્યતા અનુભવી. આ પવિત્ર અવસર પર બાધા માનતા પૂર્ણ કરવામાં આવી તેમજ દાતાઓ અને આગેવાનોનું સન્માન કરવામાં આવ્યું. આ પ્રસંગે શ્રી રુખનાથ મહારાજી, શ્રી શિવાજી રાજપુત, શ્રી જયદીપસિંહ રાજપૂત, શ્રી પૃથ્વીસિંહ રાજપૂત, શ્રી ગોપાલસિંહ રાજપૂત, જશીબેન પટેલ, શ્રી કલ્પેશભાઈ, શ્રી લક્ષ્મણસિંહ કામલી અને શ્રી દીપકભાઈ રાવલ સહિત મોટી સંખ્યામાં માતાજીના ભક્તો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ભારતીય નૌકાદળનું જહાજ 'ત્રિકંદ' કેન્યાના મોમ્બાસા પહોંચ્યું

કમલમ્,

ભારતીય નૌકાદળનું એક પ્રીમિયમ ગાઈડેડ મિસાઈલ ફ્રિગેટ INS ત્રિકંદ દક્ષિણ-પશ્ચિમ હિંદ મહાસાગર ક્ષેત્રમાં તેની ચાલી રહેલ તૈનાતીના ભાગ રૂપે ૦૭ એપ્રિલ ૨૦૨૬ના રોજ કેન્યાના મોમ્બાસા પહોંચ્યું છે. આ મુલાકાતનો હેતુ ભારત અને કેન્યા વચ્ચે દરિયાઈ સહયોગને મજબૂત બનાવવા અને દ્વિપક્ષીય સંબંધોને વધારવાનો છે. બંદર પર આગમન વેસ્ટર્ન નેવલ કમાન્ડના ફ્લેગ ઓફિસર કમાન્ડિંગ-ઈન-ચીફ, વાઈસ એડમિરલ કૃષ્ણ સ્વામીનાથનની કેન્યાની મુલાકાત સાથે સુસંગત છે. આ મુલાકાત દરમિયાન વ્યાવસાયિક, સાંસ્કૃતિક અને સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ યોજાશે અને કેન્યા સંરક્ષણ દળોને આવશ્યક પુરવઠો સોંપવામાં આવશે. વધુમાં, જહાજના કમાન્ડિંગ ઓફિસર વરિષ્ઠ સરકારી અધિકારીઓ સાથે મુલાકાત કરશે. મોમ્બાસાથી રવાના થયા પછી INS ત્રિકંદ કેન્યાની નૌકાદળના એકમો સાથે પેસેજ કસરત (PASSEX) માં ભાગ લેશે. આ કવાયત શ્રેષ્ઠ પ્રથાઓના આદાનપ્રદાનને સરળ બનાવશે અને દ્વિપક્ષીય દરિયાઈ આંતરસંચાલન ક્ષમતા વધારશે. INS ત્રિકંદનું આ પોર્ટ કોલ ભારતના 'મહાસાગર' વિઝન - જેનો અર્થ 'પ્રદેશમાં સુરક્ષા અને વિકાસ માટે પરસ્પર અને સમાવિષ્ટ પ્રગતિ' થાય છે, જે તેની સાથે સુસંગત છે.

ખંભાળિયામાં સરકારી વાણિજ્ય અને વિનયન કોલેજ ખાતે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મતદાન જાગૃતિના શપથ ગ્રહણ કરાયા

કમલમ્, દેવભૂમિ દ્વારકા

સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણીઓ ૨૦૨૫ અંતર્ગત દેવભૂમિ દ્વારકા જિલ્લા પંચાયત, તાલુકા પંચાયત અને ખંભાળિયા તથા રાવલ નગરપાલિકાની સામાન્ય અને સલાયા નગરપાલિકા વોર્ડ નં.૦૩ની પેટા ચૂંટણી માટે મતદાન આગામી તા.૨૬ એપ્રિલના રોજ થનાર છે. આ ચૂંટણીઓને અનુલક્ષીને નાગરિકોમાં મતદાન અંગે જાગૃતિ ફેલાય તે હેતુથી ખંભાળિયામાં સરકારી વાણિજ્ય અને વિનયન કોલેજ ખાતે વિધાર્થીઓ માટે મતદાન જાગૃતિ અને શપથગ્રહણ કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.

તંત્રી સ્થાનેથી......

CEO, નીતિ આયોગે ૭ એપ્રિલ ૨૦૨૬ના રોજ નવી દિલ્હીમાં તેના રિપોર્ટ "ફ્રોમ બોરોઅર્સ ટુ બિલ્ડર્સઃ વિમેન એન્ડ ઈન્ડિયાઝ ઈવોલ્વિંગ ક્રેડિટ માર્કેટ"ની બીજી આવૃત્તિ બહાર પાડી. આ લોન્ચિંગમાં નીતિ આયોગના પ્રોગ્રામ ડાયરેક્ટર્સ નીલમ પટેલ (એગ્રીકલ્ચર ટેકનોલોજી/રૂરલ ડેવલપમેન્ટ એન્ડ પંચાયતી રાજ), રાજીબ કુમાર સેન (હેલ્થ એન્ડ ફેમિલી વેલફેર/સ્ટેટ ફાઈનાન્સ/SDGs/WCD), ઈશ્તિયાક અહેમદ (ઈન્ડસ્ટ્રી એન્ડ ફોરેન ઈન્વેસ્ટમેન્ટ), સોનિયા પંત (એજ્યુકેશન/સર્વિસીસ એન્ડ ઈકોનોમિક ઈન્ટેલિજન્સ યુનિટ/સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ, લેબર એન્ડ એમ્પ્લોયમેન્ટ) અને નીતિ આયોગના DDG સ્વપ્રાલી ભટ્ટાચાર્ય, સૂક્ષ્મ, લઘુ અને મધ્યમ ઉદ્યોગ મંત્રાલયના સંયુક્ત સચિવ મર્સી ઈપાઓ, ટ્રાન્સયુનિયન CIBIL ના MD અને CEO ભાવેશ જૈન અને માઈક્રોસેવ કન્સલ્ટિંગના સિનિયર પાર્ટનર અખંડ તિવારી હાજર રહ્યા હતા. રિપોર્ટ હાઈલાઈટ કરે છે કે ભારતમાં મહિલા લોન લેનારાઓ હવે ૭૬ લાખ કરોડનો ક્રેડિટ પોર્ટફોલિયો ધરાવે છે, જે કુલ સિસ્ટમ ક્રેડિટના ૨૬% હિસ્સો ધરાવે છે. તે વધુમાં નોંધે છે કે ૨૦૧૭ થી મહિલાઓનું ક્રેડિટ એક્સપોઝર ૪.૮ ગણું વધ્યું છે, જે ઔપચારિક ક્રેડિટ ઈકોસિસ્ટમમાં એક્સેસ-આધારિત સમાવેશથી પ્રગતિ-આધારિત ભાગીદારી તરફના ફેરફાર સૂચવે છે. ઔપચારિક ધિરાણ સુધી મહિલાઓની પહોંચ વધારવાના મહત્વ પર ભાર મૂકતા, નીતિ આયોગના CEO નિધિ છિબ્બરે જણાવ્યું હતું કે, "જ્યારે બજારોમાં ભાગીદારી વ્યાપક, ઊંડી અને વધુ કાર્યક્ષમ બને છે ત્યારે આર્થિક વિકાસ આગળ વધે છે. DPI અને ઔપચારિક ધિરાણ પ્રણાલીના અભિસરણે (convergence) આર્થિક ભાગીદારી કેવી રીતે રેકોર્ડ અને ફાઈનાન્સ કરવામાં આવે છે તેમાં નોંધપાત્ર ફેરફાર કર્યો છે. આ અહેવાલના તારણો પ્રતિબિંબિત કરે છે કે કેવી રીતે મહિલાઓ આ ફેરફારોને વધુને વધુ આકાર આપી રહી છે અને તેનાથી લાભ મેળવી રહી છે. અગત્યની વાત એ છે કે, લોન લેનારા મહિલાઓ એન્ટ્રી-લેવલ ક્રેડિટથી આગળ વધીને રિટેલ અને બિઝનેસ-હેતુના ધિરાણ તરફ આગળ વધી રહી છે, જે મજબૂત નાણાંકીય ક્ષમતા અને ઊંડા આર્થિક એકીકરણ સૂચવે છે." વિમેન એન્ટરપ્રેન્યોરશિપ પ્લેટફોર્મ (WEP) ના નેજા હેઠળ તૈયાર કરવામાં આવેલ આ રિપોર્ટ ટ્રાન્સયુનિયન CIBIL અને માઈક્રોસેવ કન્સલ્ટિંગ (MSC) દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. નીતિ આયોગના પ્રોગ્રામ ડાયરેક્ટર અને WEP ના મિશન ડાયરેક્ટર અન્ના રોયે જણાવ્યું હતું કે, "ઔપચારિક ધિરાણમાં મહિલાઓની ભાગીદારીનું પ્રમાણ અને વૈવિધ્યકરણ ભારતના આર્થિક લેન્ડસ્કેપમાં અર્થપૂર્ણ ફેરફારનો સંકેત આપે છે. ખાસ પ્રોત્સાહક બાબત એ માત્ર પ્રવેશમાં વધારો નથી, પરંતુ જે રીતે મહિલાઓ ક્રેડિટ સેગમેન્ટમાં આગળ વધી રહી છે અને ઔપચારિક નાણાંકીય પ્રણાલીઓ સાથે વધુ સક્રિય રીતે જોડાઈ રહી છે તે છે. આ ગતિ જાળવી રાખવા માટે સક્ષમ વાતાવરણને મજબૂત કરવા પર સતત ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની જરૂર પડશે—જેથી વધેલી ભાગીદારી સમય જતાં વધુ સ્થિતિસ્થાપક સાહસો અને ઊંડા આર્થિક યોગદાનમાં પરિવર્તિત થાય." રિપોર્ટ નોંધે છે કે ડિસેમ્બર ૨૦૧૭ અને ડિસેમ્બર ૨૦૨૫ ની વચ્ચે, ક્રેડિટ-સક્રિય મહિલા લોન લેનારાઓની સંખ્યામાં ૯% નો સંયુક્ત વાર્ષિક વૃદ્ધિ દર (CAGR) નોંધાયો હતો, જ્યારે મહિલાઓમાં ક્રેડિટ પેનિટ્રેશન (ધિરાણ પ્રવેશ) ૧૯% થી વધીને ૩૬% થયો હતો. મહિલાઓનું કુલ બાકી ધિરાણ (outstanding credit) 2017 માં ૧૬ લાખ ક્રોડથી વધીને ૨૦૨૫ માં ૭૬ લાખ કરોડ થયું છે. ભારતમાં લગભગ ૪૫ કરોડ ધિરાણ-પાત્ર મહિલાઓ હોવાથી, વધુ વિસ્તરણની સંભાવના નોંધપાત્ર રહેલી છે, તેમ અહેવાલ નિરીક્ષણ કરે છે. અહેવાલમાં જણાવાયું છેકે વૃદ્ધિ ખાસકરીને વાણિજ્યિક ધિરાણ દ્વારા ચલાવવામાં આવી છે, જેમાં મહિલા વ્યવસાયિક ઉધાર લેનારાઓને આપવામાં આવેલા ધિરાણમાં ૨૦૨૨ અને ૨૦૨૫ વચ્ચે ૩૧%નો CAGR નોંધાયો છે, જે એકંદર વાણિજ્યિક ધિરાણ માટે ૧૭% હતો. અહેવાલમાં વ્યક્તિગત છૂટક અને વાણિજ્યિક લોન તરફ માઈક્રોફાઈનાન્સ ઉધાર લેનારાઓના ધીમે-ધીમે સંક્રમણ પર પણ પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો છે, જેમાં સક્રિય માઈક્રોફાઈનાન્સ સંસ્થા (MFI) ઉધાર લેનારાઓમાંથી ૧૯% હવે આવી લોન ધરાવે છે. અહેવાલ વધુમાં નોંધે છે કે મહિલાઓની ક્રેડિટ એક્સેસનો ભૌગોલિક વ્યાપ વધી રહ્યો છે, જેમાં બિહાર અને ઉત્તર પ્રદેશ જેવા ઉત્તરીય રાજ્યો દક્ષિણ અને પશ્ચિમના રાજ્યોની સાથે વધતી વૃદ્ધિ દર્શાવે છે. વ્યક્તિગત અને ગોલ્ડ લોન સૌથી વધુ એક્સેસ કરવામાં આવતી પ્રોડક્ટ્સ રહી છે, જ્યારે હાઉસિંગ લોનમાં પ્રોત્સાહક વૃદ્ધિ જોવા મળી રહી છે, જે મહિલાઓમાં વધતી મિલકત માલિકી સૂચવે છે. ઓળખ, ચૂકવણી, અન્ડરરાઈટિંગ અને લોન સર્વિસિંગમાં ઝડપી ડિજિટાઈઝેશન પ્રવેશ અવરોધો ઘટાડવાની અને મહિલાઓને અનૌપચારિક ઉધાર લેવાથી ઔપચારિક, માળખાગત નાણાંકીય પ્રણાલીઓ તરફ સંક્રમણને સક્ષમ બનાવવાની ક્ષમતા ધરાવે છે, તેમ અહેવાલે પ્રકાશિત કર્યું હતું.

કમલમ્,

ઉના તાલુકાના રામેશ્વર ગામના કોંગ્રેસના આગેવાનશ્રી રામભાઈ રાજાભાઈ બાંભણીયા, કાનાભાઈ રામભાઈ બાંભણીયા, જયેશભાઈ માલાભાઈ બાંભણીયા એ આજરોજ કોંગ્રેસ છોડી અને ઉનાના ધારાસભ્યશ્રી કાળુભાઈ રાઠોડ ના કાર્યાલયે કાળુભાઈ રાઠોડ ના હસ્તે ભારતીય જનતા પાર્ટીનો કેસરીયો ખેસ ધારણ કરી અને વિધિવત રીતે ભારતીય જનતા પાર્ટીમાં જોડાયા હતા અને ઉનાના વિકાસપંથી ધારાસભ્યશ્રી કાળુભાઈ રાઠોડ એ ભારતીય જનતા પાર્ટીની વિચારધારા સાથે જોડાવવા બદલ જોડાયેલા આગેવાનોને હાર્દિક શુભકામનાઓ પાઠવી હતી. કોંગ્રેસ છોડી અને વિધિવત રીતે ભારતીય જનતા પાર્ટીમાં જોડાયા બાદ ધારાસભ્યશ્રી એ જોડાયેલા આગેવાનો સાથે "ચાય પે ચર્ચા" કરી હતી.

કરોડો ગુજરાતીઓને 'અભણ અને મૂર્ખ' કહેવા એ માત્ર શબ્દો નથી, પરંતુ તે ૬.૫ કરોડ ગુજરાતીઓના સ્વાભિમાન પર સીધો પ્રહાર અને ગુજરાતની ગરિમા તેમજ અસ્મિતાનું ઘોર અપમાન - ડૉ. અનિલભાઈ પટેલ

અગાઉ મોદીજીને '૧૦૦ માથાવાળા રાવણ' કહેનારા ખડગેજી અત્યારે રાહુલજીની મોહબ્બતની દુકાનમાં વેચાતું નફરતનું ઝેર પી ગયા છે- ડો. અનિલભાઈ પટેલ

રાજનીતિનું સ્તર આ હદે ઉતારી દેવું એ શાહી પરિવારની કોંગ્રેસની બૌદ્ધિક નાદારી બતાવે છે- ડો. અનિલભાઈ પટેલ

ગુજરાતીઓને 'કૌભાંડી' કહેનારા રાહુલ ગાંધી અને હવે જનતાને 'મૂર્ખ' કહેનારા ખડગેજી માનસિક બીમાર- ડો. અનિલભાઈ પટેલ

કમલમ્,

કોંગ્રેસના રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષ મલ્લિકાર્જુન ખડગે દ્વારા ગુજરાતીઓ વિરુદ્ધ કરવામાં આવેલા અપમાનજનક નિવેદન પર આક્રોશ વ્યકત કરતા ગુજરાત ભાજપના મુખ્ય પ્રવક્તા ડૉ. અનિલભાઈ પટેલે આજે સવારે કર્ણાવતી મહાનગર ભાજપા કાર્યાલય ખાતેથી પત્રકાર પરિષદને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે, કરોડો ગુજરાતીઓને 'અભણ અને મૂર્ખ' કહેવા એ માત્ર શબ્દો નથી, પરંતુ તે ૬.૫ કરોડ ગુજરાતીઓના સ્વાભિમાન પર સીધો પ્રહાર અને ગુજરાતની ગરિમા તેમજ અસ્મિતાનું ઘોર અપમાન છે. ડૉ. અનિલભાઈ પટેલે કોંગ્રેસની માનસિકતા પર સવાલ ઉઠાવતા કહ્યું કે, શું કોંગ્રેસને ગુજરાતીઓથી કોઈ વેર છે? શું તેમને ગુજરાતીઓની મહેનત, બુદ્ધિક્ષમતા અને દેશપ્રેમ દેખાતો નથી? ગુજરાતની પવિત્ર ધરતીએ મહાત્મા ગાંધી, સરદાર પટેલ, દયાનંદ સરસ્વતી, ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ અને કનૈયાલાલ મુનશી જેવા મહાન સપૂતો આપ્યા છે. આજે જ્યારે નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને અમિતભાઈ શાહના નેતૃત્વમાં ભારત વિશ્વ સ્તરે મજબૂત સ્થિતિમાં છે, ત્યારે કોંગ્રેસથી આ સહન થતું નથી. "જલ બિન મછલી" ની જેમ ૨૦૧૪થી સત્તા વિના તરફડતા કોંગ્રેસ અને તેમના યુવરાજને ઈતિહાસની કડવી યાદો સતાવે છે. નેહરુજીના સમયમાં સરદાર પટેલનો વિરોધ હોય, ઈન્દિરાજીને સત્તા વિહોણા કરનાર મોરારજીભાઈ દેસાઈ હોય કે હવે સતત ત્રણ વખતથી મોદી-શાહની જોડીએ છીનવેલી સોનિયાજીની સલ્તનત હોય, કોંગ્રેસ હંમેશા ગુજરાતીઓથી ખીજાયેલી રહી છે. તેમણે કહ્યું કે, ખડગેજી કદાચ રાહુલ ગાંધીએ લખેલી સ્ક્રિપ્ટ વાંચી રહ્યા છે. ખડગેજીના દિલમાં ગુજરાત માટે નફરત હળાહળ ઝેર ભરેલું છે. હૈયે હોય તેવું હોઠે આવે. અગાઉ મોદીજીને '૧૦૦ માથાવાળા રાવણ' કહેનારા ખડગેજી અત્યારે રાહુલજીની મોહબ્બતની દુકાનમાં વેચાતું નફરતનું ઝેર પી ગયા હોય તેવું લાગે છે. હજુ બે દિવસ પહેલા જ આસામમાં ભાજપા- RSS ને 'ઝેરી સાપ' કહી નમાજ પહેલા મારી નાખવાની વાત કરનાર ખડગેજીની જીભ પર જાણે 'કિંગ કોબ્રાનો ડંખ' લાગ્યો છે.

ગુજરાતીઓને 'કૌભાંડી' કહેનારા રાહુલ ગાંધી અને હવે જનતાને 'મૂર્ખ' કહેનારા ખડગેજી માનસિક બીમાર હોય તેમ જણાય છે, તેમને તાત્કાલિક મનોવૈજ્ઞાનિક સારવારની જરૂર છે. ડૉ. પટેલે કહ્યું કે, સરદારના સ્ટેચ્યુનો વિરોધ કોણ કરતું હતું? વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત થકી ગુજરાતમાં વ્યવસાય શરૂ કરનાર ઉદ્યમીઓને નોટિસો કોણે મોકલી હતી? નર્મદા યોજનામાં અવરોધો કોણે નાખ્યા અને ખેડૂતોની સબસિડીમાં કાપ કોણે મૂક્યો? ગુજરાત આજે જે શાંતિ, સલામતી અને સમૃદ્ધિનો પર્યાય છે, તે કરોડો ગુજરાતીઓના પરિશ્રમનું ફળ છે, પરંતુ કોંગ્રેસને આ સફળતા ખટકે છે. રાજનીતિનું સ્તર આ હદે ઉતારી દેવુંએ શાહી પરિવારની કોંગ્રેસની બૌદ્ધિક નાદારી બતાવે છે. કદાચ રાજ્યસભાના રિન્યુઅલ માટે ખડગેજી યુવરાજને ખુશ કરી રહ્યા છે. અંતમાં તેમણે જણાવ્યું કે, દેશના GDPમાં ૮% ફાળો આપતું અને ફાર્મા, કેમિકલ, જેમ્સ એન્ડ જ્વેલરીમાં અગ્રેસર ગુજરાત ક્યારેય મૂર્ખ ન હોઈ શકે. ૩૦-૩૦ વર્ષથી જનતાએ સૂઝબુઝપૂર્વક કોંગ્રેસના 'કાળા પંજા' ને તિજોરી સુધી પહોંચવા દીધો નથી, ગુજરાતના કોઠાસૂઝવાળા નાગરિકો સમય આવ્યે ઈફસ માં શાંતિપૂર્ણ રીતે જડબાતોડ જવાબ આપીને કોંગ્રેસના અહંકારને ચોક્કસપણે ચૂર-ચૂર કરશે.

શંખેશ્વર મહાતીર્થે વિશ્વ નવકાર મહામંત્ર દિવસે સામુહિક નવકાર મંત્રના જાપ યોજાયા

કમલમ્,

સમગ્ર વિશ્વમાં વિશ્વ નવકાર મહામંત્ર દિવસે સામુહિક નવકાર મંત્રના જાપ યોજાયા.ત્યારે શંખેશ્વર મહાતીર્થે જહાજ મંદિરના ઉપક્રમે મૌનવરિષ્ઠ પ.પૂ.મુનિરાજશ્રી પૂણ્યરત્નચંદ્રજી મહારાજ સાહેબ,પ.પૂ.મુનિરાજશ્રી નયશેખર મહારાજ સાહેબ એવં પૂ.સાધ્વીજી ભગવંતોની પાવનકારી નિશ્રામાં સામુહિક જાપ યોજાયેલ.આ સમગ્ર અનુષ્ઠાનનો સંપૂર્ણ લાભ માનવતાના મસીહા પ.પૂ.આ. ભ.શ્રીમદ વિજય રત્નશેખરસૂરીશ્વરજી મહારાજાના દિવ્ય આશીર્વાદથી માતુશ્રી વાંસતીબેન અગરચંદજી દોશી,હસ્તે-શ્રી રાકેશભાઈ દોશી,ગામ-સેવાડી- રાજસ્થાન,હાલે-મુંબઈવાળા પરિવારે લીધેલ છે.આ અવસરે શંખેશ્વર તીર્થે ખાતે બિરાજમાન પૂજય સાધ્વીજી ભગવંતો પધારેલ.આ અનુષ્ઠાન દરમ્યાન વિધિવિધાન રાજુભાઈ પાટણવાળા કરાવેલ.આ પ્રસંગે પૂજય મુનિરાજશ્રી નયશેખર મહારાજ સાહેબ એ જણાવેલ કે નવકાર મંત્રના પ્રભાવ (૧) પાપનો નાશ કરે નવકાર મંત્રના જાપથી મન,વાણી અને કાયાના પાપો ધીમે ધીમે નાશ પામે છે. આત્મા શુદ્ધ બનવા લાગે છે.(૨).મનને શાંતિ આપે આ મંત્રનું સ્મરણ મનમાં શાંતિ, સ્થિરતા અને આનંદ પેદા કરે છે. ચિંતા,ભય અને તણાવ દૂર થાય છે.(૩.) આત્મબળ અને આત્મવિશ્વાસ વધારે નિયમિત નવકાર મંત્રનો જાપ કરવાથી આત્મવિશ્વાસ અને આંતરિક શક્તિમાં વધારો થાય છે.(૪.) દુઃખ અને સંકટ દૂર કરે નવકાર મંત્રને "સંકટ મોચન મંત્ર" પણ કહેવાય છે. આ મંત્રના સ્મરણથી મુશ્કેલીઓમાં રાહત મળે છે.(૫.) સકારાત્મક ઉર્જા પેદા કરે.આ મંત્રનું ઉચ્ચારણ આસપાસ સકારાત્મક વાયબ્રેશન બનાવે છે,જે જીવનમાં શુભતા લાવે છે.(૬.) કર્મબંધન ઓછું કરે નવકાર મંત્રના પ્રભાવથી આત્મા પર બંધાયેલા કર્મો ધીમે ધીમે ક્ષીણ થાય છે અને મોક્ષ માર્ગ સરળ બને છે.(૭.) સર્વ મંત્રોમાં શ્રેષ્ઠ જૈન શાસ્ત્રોમાં નવકાર મંત્રને "મહામંત્ર" કહેવાયો છે. આ મંત્ર સર્વ મંત્રોમાં શ્રેષ્ઠ અને સર્વોપરી છે.આ જાપના અવસરે શ્રીસંઘોના ભાઈઓ- બહેનો એવં બાલિકાઓ ઉપસ્થિત રહેલ.

કેબિનેટે અરૂણાચલ પ્રદેશના અંજાવ જિલ્લામાં ૧૪૧૦૫.૮૩ કરોડના ખર્ચ સાથે ૧૨૦૦ મેગાવોટના કાલાઈ-II હાઈડ્રો ઈલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટના નિર્માણ માટેના રોકાણ પ્રસ્તાવને મંજૂરી આપી

કમલમ્,

પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની અધ્યક્ષતામાં આર્થિક બાબતોની કેબિનેટ સમિતિએ અરૂણાચલ પ્રદેશના અંજાવ જિલ્લામાં લોહિત નદી પર કાલાઈ-II હાઈડ્રો ઈલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટ (HEP) ના નિર્માણ માટે ૧૪,૧૦૫.૮૩ કરોડના રોકાણને મંજૂરી આપી છે. પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થવાનો અંદાજિત સમયગાળો ૭૮ મહિનાનો છે. ૧૨૦૦ મેગાવોટ (6 x 190 મેગાવોટ અને 1 x 60 મેગાવોટ) ની સ્થાપિત ક્ષમતા ધરાવતો આ પ્રોજેક્ટ વાર્ષિક ૪૮૫૨.૯૫ MU ઊર્જા ઉત્પન્ન કરે તેવી અપેક્ષા છે. લોહિત બેસિનમાં પ્રથમ હાઈડ્રો પ્રોજેક્ટ તરીકે, તે રાજ્યમાં વીજ પુરવઠાને મજબૂત બનાવશે, પીક ડિમાન્ડ મેનેજમેન્ટમાં ટેકો આપશે અને નેશનલ ગ્રીડને સંતુલિત કરવામાં ફાળો આપશે. આ પ્રોજેક્ટ THDC ઈન્ડિયા લિમિટેડ અને અરૂણાચલ પ્રદેશ સરકાર વચ્ચેની સંયુક્ત સાહસ કંપની દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવશે.

ભારત સરકાર સક્ષમ માળખાગત સુવિધાઓ હેઠળ રસ્તાઓ, પુલો અને સંકળાયેલ ટ્રાન્સમિશન લાઈનના નિર્માણ માટે અંદાજપત્રીય સહાય તરીકે ૫૯૯.૮૮ કરોડ અને રાજ્યના ઈક્વિટી હિસ્સા માટે ૭૫૦ કરોડની કેન્દ્રીય નાણાકીય સહાય પૂરી પાડશે. રાજ્યને ૧૨% મફત વીજળી મળશે અને વધારાની ૧% વીજળી લોકલ એરિયા ડેવલપમેન્ટ ફંડ (LADF) માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવશે, તેની સાથે આ પ્રદેશ માટે નોંધપાત્ર માળખાગત વિકાસ અને સામાજિક-આર્થિક લાભો પણ મળશે.

અરૂણાચલ પ્રદેશના નામસાઈ અને અંજાવ જિલ્લામાં માળખાગત સુવિધાઓમાં નોંધપાત્ર સુધારો થશે, જેમાં પ્રોજેક્ટ માટે આશરે ૨૯ કિલોમીટરના રસ્તાઓ અને પુલોના વિકાસનો સમાવેશ થાય છે જે માટે ભાગે સ્થાનિક ઉપયોગ માટે ઉપલબ્ધ રહેશે. સ્થાનિક જનતાને અનેક પ્રકારના વળતર, રોજગારી અને CSR પ્રવૃત્તિઓથી પણ લાભ થશે.

હિંમતનગરમાં ભાજપ દ્વારા કોંગ્રેસ પ્રમુખના નિવેદનનો વિરોધ કરાયો

કમલમ્,ઈકબાલ મેમણ

કેરલમાં યોજાઈ રહેલી ચૂંટણી દરમિયાન કોંગ્રેસના રાષ્ટ્રીય પ્રમુખ ખડગેએ એક જાહેરસભામાં રાજકીય નિવેદન કરી કહ્યું હતુ કે ગુજરાતની પ્રજાને અભણ કહી વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી પર આડકતરા પ્રહારો કર્યા હતા. જેથી ગુજરાત સહિત દેશના અન્ય રાજયોમાં ખડગેના નિવેદનની ટીકા થઈ હતી. દરમિયાન સાબરકાંઠા ભાજપ દ્વારા બુધવારે હિંમતનગરના ટાવર ચોક ખાતે યુવા મોરચાની આગેવાની હેઠળ વિરોધ પ્રદર્શન કરવામાં આવ્યુ હતુ. જે પ્રસંગે સાંસદ શોભનાબેન બારૈયા, હિંમતનગરના ધારાસભ્ય વી.ડી. ઝાલા, મહામંત્રી પ્રેમલ દેસાઈ, ગણપતસિંહ ઝાલા, જયેશ પટેલ, યુવા મોરચાના ધવલ રાવલ, મહિલા મોરચાના પ્રમુખ કાજલ દોશી, રાહુલ પટેલ, રાજુ પંચાલ સહિત અન્ય કાર્યકરોએ ઉપસ્થિત રહીને વિરોધ કરી કોંગ્રેસ માફી માંગે તે માટે ધરણા પ્રદર્શન કર્યુ હતુ.

પાંચ વર્ષની પીડાનો સુખદ અંત: ગાંધીનગર સિવિલના તબીબોએ લીવરમાંથી હજારો 'ડોટર સિસ્ટ' દૂર કરી યુવાનને ઉગાર્યો

ડર અને ખર્ચની ચિંતા વચ્ચે ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલે જટિલ હાઈડેટીડ સિસ્ટની સર્જરી કરી દર્દીને નવજીવન આપ્યું

કમલમ્,

સામાન્ય માણસ માટે જ્યારે ખાનગી હોસ્પિટલોના મોંઘા ખર્ચ અને જટિલ સર્જરીનું જોખમ ચિંતાનું કારણ બને છે, ત્યારે સરકારી હોસ્પિટલો આશાનું કિરણ બનીને સામે આવે છે. આવો જ એક કિસ્સો GMERS સિવિલ હોસ્પિટલ, ગાંધીનગર ખાતે પ્રકાશમાં આવ્યો છે, જ્યાં સર્જરી વિભાગના નિષ્ણાત તબીબોએ એક ૩૯ વર્ષીય પુરુષ દર્દીની લીવરની હાઈડેટીડ સિસ્ટની અત્યંત જટિલ સર્જરી સફળતાપૂર્વક પાર પાડી છે. આ દર્દી વર્ષ ૨૦૨૧ થી આ ગંભીર બીમારીથી પીડાતા હતા અને છેલ્લા પાંચ વર્ષ દરમિયાન તેમણે અનેક હોસ્પિટલો તથા ડોક્ટરોનો સંપર્ક કર્યો હતો. જોકે, ક્યાંક ઓપરેશનનો વધુ પડતો ખર્ચ તો ક્યાંક સર્જરીમાં રહેલા જીવના જોખમને કારણે દર્દી અને તેમનો પરિવાર સતત ભય અને મુંજવણમાં જીવતો હતો. અંતે, થાકીને આ દર્દી ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલના સર્જરી વિભાગમાં પહોંચ્યા હતા. અહીંના તબીબોએ માત્ર તેમની બીમારીની ગંભીરતાને સમજી એટલું જ નહીં, પણ દર્દી અને તેમના સગાઓને રોગ વિશે વિગતવાર સમજણ આપી તેમના મનમાં ઘર કરી ગયેલા ડરને દૂર કર્યો હતો. તબીબોના આત્મવિશ્વાસને જોઈ પરિવારે સર્જરી માટે સંમતિ આપી અને તાઃ ૦૮ એપ્રિલ ૨૦૨૬ના રોજ આ ભગીરથ કાર્ય હાથ ધરવામાં આવ્યું. સર્જરી દરમિયાન તબીબો પણ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા હતા કારણ કે લીવરમાં રહેલી મુખ્ય હાઈડેટીડ સિસ્ટની અંદર હજારોની સંખ્યામાં નાની-મોટી 'ડોટર સિસ્ટ' ભરાયેલી હતી. નિષ્ણાત સર્જનોની ટીમ જેમાં ડો. નિયતિ લાખાણી, ડો. પ્રતિક શાહ, ડો. બિન્નલ પંચાલ અને ડો. પ્રતિક પટેલ સામેલ હતા, તેમણે અત્યંત સાવચેતીપૂર્વક આ તમામ સિસ્ટને દૂર કરી હતી. આ જટિલ પ્રક્રિયામાં એનેસ્થેટિસ્ટ ડો. ભારતી રાજાણી, ડો. પ્રિયંકાબેન અને તેમની ટીમે પણ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી હતી. આ સફળ શસ્ત્રક્રિયા બાદ દર્દી હવે ભયમુક્ત અને સ્વસ્થ છે. વર્ષોની પીડામાંથી મુક્તિ મળતા દર્દીના પરિવારે સિવિલ હોસ્પિટલના તબીબો અને સ્ટાફનો હૃદયપૂર્વક આભાર માન્યો હતો. ગાંધીનગર સિવિલ હોસ્પિટલની આ સફળતા ફરી એકવાર સાબિત કરે છે કે સરકારી તબીબોની કુશળતા અને સેવાની ભાવના ગમે તેવા અઘરા પડકારોને જીતવા માટે સક્ષમ છે.

હાઈડેટીડ સિસ્ટ અને ડોટર સિસ્ટ એટલે શું?

હાઈડેટીડ સિસ્ટ એ હકીકતમાં એક પ્રકારના પરોપજીવી જીવ **Echinococcus granulosus** નામનો કરમિયો દ્વારા થતો ચેપ છે. જ્યારે આ જીવ શરીરના અંગમાં સામાન્ય રીતે લીવરમાં ઘર બનાવે છે, ત્યારે ત્યાં એક મોટી કોથળી જેવી રચના બને છે, જેને 'મધર સિસ્ટ' કહેવામાં આવે છે. સમય જતાં, આ મુખ્ય મોટી કોથળીની અંદર નાની-નાની અનેક નવી કોથળીઓ પેદા થવા લાગે છે. આ નાની કોથળીઓને જ વિજ્ઞાનની ભાષામાં 'ડોટર સિસ્ટ' કહેવામાં આવે છે.

ડોટર સિસ્ટ શા માટે જોખમી છે?

ગાંધીનગર સિવિલના કિસ્સામાં જોવા મળ્યું તેમ, તેની સંખ્યા હજારોમાં હોઈ શકે છે.જેમ જેમ ડોટર સિસ્ટની સંખ્યા વધે છે, તેમ તેમ તે લીવર કે અન્ય અંગો પર દબાણ લાવે છે, જેનાથી દુખાવો અને પાચનની સમસ્યાઓ થાય છે.જો સર્જરી દરમિયાન એક પણ ડોટર સિસ્ટ અંદર ફાટી જાય, તો તેનાથી દર્દીને ગંભીર એલર્જીક રિએક્શન આવી શકે છે અથવા શરીરના અન્ય ભાગોમાં પણ આ રોગ ફેલાઈ શકે છે. ટૂંકમાં કહીએ તો, ડોટર સિસ્ટ એ રોગના ફેલાવાની પ્રક્રિયા છે. ગાંધીનગર સિવિલના ડોક્ટરોએ આ હજારો નાની કોથળીઓને લીવરને નુકસાન પહોંચાડ્યા વગર સુરક્ષિત રીતે બહાર કાઢી, એ જ આ સર્જરીની સૌથી મોટી સફળતા છે.

સચિવ (DARE) અને ડીજી, ICARએ ICAR-IIWBR, કરનાલ ખાતે કલાયમેટ-રેઝિલિયન્ટ (આબોહવા-લવચીક) ઘઉં અને જવના સંશોધનની સમીક્ષા કરી

દેશ સારી રીતે તૈયાર છે અને આ વર્ષે વધુ ઉત્પાદનની અપેક્ષા રાખે છે, જે વર્તમાન વૈશ્વિક પરિદ્રશ્યમાં સ્થાનિક ખાદ્ય સુરક્ષા અને અન્ય દેશોને ટેકો આપવાની ક્ષમતા બંને સુનિશ્ચિત કરે છેઃ ડો. એમ. એલ. જાટ

કમલમ્,

આત્મનિર્ભર ભારત અને વિકસિત ભારત @2047 ના વિઝનને આગળ વધારવાની દિશામાં એક મહત્વપૂર્ણ પગલાં તરીકે, ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ (ICAR) રાષ્ટ્રીય ખાદ્ય સુરક્ષાને મજબૂત કરવા, આત્મનિર્ભરતા, આબોહવા સ્થિતિસ્થાપકતા અને ટકાઉ આજીવિકાને વેગ આપવા માટે સંરક્ષણ કૃષિ અને ક્લાયમેટ-રેઝિલિયન્ટ (આબોહવા-લવચીક) ઘઉં અને જવ પ્રણાલીઓમાં પરિવર્તનકારી સંશોધનનું નેતૃત્વ કરી રહી છે. કૃષિ સંશોધન અને શિક્ષણ વિભાગ (DARE) ના સચિવ અને ICAR ના મહાનિદેશક ડો. એમ. એલ. જાટ આજે ચાલી રહેલી સંશોધન અને વિકાસ પહેલોની સમીક્ષા કરવા માટે ICAR-ભારતીય ઘઉં અને જવ સંશોધન સંસ્થા (IIWBR) અને ICAR-સેન્ટ્રલ સોઈલ સેલિનિટી રિસર્ચ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ (CSSRI), કરનાલની મુલાકાતે ગયા હતા. દિલ્હીની એક મીડિયા ટીમ પણ આ મુલાકાત દરમિયાન સાથે હતી. મુલાકાત દરમિયાન, ડો. જાટે ઉત્પાદકતા વધારવા, ઈનપુટ ખર્ચ ઘટાડવા અને ઈન્ડો-ગેન્જેટિક મેદાનોમાં આબોહવાની વિવિધતા સામે સ્થિતિસ્થાપકતા સુધારવા માટેના મુખ્ય સંશોધન પ્રવૃત્તિઓની સમીક્ષા કરી હતી, અને સાથે જ આબોહવા-લવચીક અને સંસાધન-કાર્યક્ષમ કૃષિ પદ્ધતિઓને આગળ વધારવાના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો. ઘઉંના ઉત્પાદનમાં ભારતની સજ્જતા પર પ્રકાશ પાડતા ડો. જાટે જણાવ્યું હતું કે, દેશ સારી રીતે તૈયાર છે અને આ વર્ષે વધુ ઉત્પાદનની અપેક્ષા રાખે છે, જે વર્તમાન વૈશ્વિક પરિદ્રશ્યમાં સ્થાનિક ખાદ્ય સુરક્ષા અને અન્ય દેશોને ટેકો આપવાની ક્ષમતા બંને સુનિશ્ચિત કરે છે. તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે ICAR નું ધ્યાન ખેડૂતોની આવક અને જાહેર આરોગ્યમાં સુધારો કરતી વખતે આબોહવા પડકારોને પહોંચી વળવા માટે આબોહવા-લવચીક અને પોષક તત્વોથી ભરપૂર પાકની જાતો વિકસાવવા પર રહેલું છે. તેમણે એ વાત પણ રેખાંકિત કરી હતી કે બાયોલોજિકલ નાઈટ્રિફિકેશન ઈન્હિબિશન (BNI) જેવી નવીનતાઓ ઉત્પાદકતા સાથે બાંધછોડ કર્યા વિના ખાતરના વપરાશમાં ૨૫ ટકા સુધીનો ઘટાડો સક્ષમ કરી રહી છે, જે ખેડૂતો અને પર્યાવરણ બંનેને લાભ આપે છે. ભારતનું કૃષિ ક્ષેત્ર, જે હરિયાળી ક્રાંતિ પછીના યુગમાં ખાદ્ય અસુરક્ષાથી સરપ્લસ (વધારાના) ઉત્પાદન તરફ આગળ વધ્યું છે, તેને હવે ભૂગર્ભજળના ઘટાડા, પાકના અવશેષો બાળવા, જમીનનું ધોવાણ, જૈવવિવિધતાનું નુકસાન અને આબોહવા-પ્રેરિત જોખમો જેવા ઉભરતા પડકારોને પહોંચી વળવા માટે પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવી રહ્યું છે. આમાંના કેટલાક પ્રોજેક્ટ્સ CIMMYT, BISA અને JIRCAS ના સહયોગથી અમલમાં મૂકવામાં આવી રહ્યા છે. આ પ્રાથમિકતાઓને સંબોધવા માટે, ICAR એ ઈન્ટરનેશનલ મેઝ એન્ડ વ્હીટ ઈમ્પ્રૂવમેન્ટ સેન્ટર (CIMMYT) ના સહયોગથી ૨૦૦૯ થી CSSRI, કરનાલ ખાતે લાંબા ગાળાના, સિસ્ટમ-આધારિત સંશોધન પ્લેટફોર્મનું નેતૃત્વ કરી રહ્યું છે, જે સ્થાનિક રીતે અનુરૂપ, આબોહવા-લવચીક અને સંસાધન-કાર્યક્ષમ પાક પદ્ધતિઓ, ખાસ કરીને મકાઈ-ઘઉં ઉત્પાદન પદ્ધતિ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે. આ સંરક્ષણ કૃષિ પ્લેટફોર્મે નોંધપાત્ર પરિણામો આપ્યા છે, જેમાં સિંચાઈના પાણીમાં ૮૫ ટકા સુધીની બચત, ખાતરના વપરાશમાં ૨૮ ટકાનો ઘટાડો, બળતણના વપરાશમાં ૫૧ ટકાની બચત અને પાકના અવશેષો બાળવામાં ૯૫ ટકા સુધીનો ઘટાડો સામેલ છે. તેણે ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનમાં ૪૬ ટકાનો ઘટાડો, સિસ્ટમ ઉત્પાદકતામાં ૩૩ ટકા સુધીનો વધારો અને ઘરગથ્થુ આવકમાં લગભગ બમણો વધારો કરવામાં પણ ફાળો આપ્યો છે, જેનાથી બાહ્ય ઈનપુટ્સ અને અસ્થિર વૈશ્વિક બજારો પર નિર્ભરતા ઘટાડીને રાષ્ટ્રીય ખાદ્ય અને પોષણ સુરક્ષા મજબૂત બની છે. આ પહેલે મજબૂત ઈકોલોજીકલ લાભો પણ દર્શાવ્યા છે, જેમાં ૧૫ વર્ષમાં જમીનની સૂક્ષ્મજીવાણુઓની વસ્તી અને કાર્બનિક કાર્બન સ્તર બમણું થયું છે, જે જમીનનું સ્વાસ્થ્ય, આબોહવા સ્થિતિસ્થાપકતામાં સુધારો કરે છે અને કાર્બન ન્યુટ્રાલિટી (કાર્બન તટસ્થતા) અને વન હેલ્થ (One Health) લક્ષ્યો તરફ રાષ્ટ્રીય પ્રતિબદ્ધતાઓને સમર્થન આપે છે. આ પ્લેટફોર્મ આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગ માટેના હબ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે, જેમાં નેચર અને સાયન્સ સહિત ૫૦થી વધુ ઉચ્ચ-અસરકારક જર્નલ્સમાં સંશોધન પ્રકાશિત થયું છે, અને તેના તારણો પાક વૈવિધ્યકરણ, જળ સંરક્ષણ, અવશેષ વ્યવસ્થાપન અને મિકેનાઇઝેશન પરની નીતિઓને માર્ગદર્શન આપે છે. મુલાકાત દરમિયાન, ડો. જાટે ઈન્ડિયન વ્હીટ રસ્ટ રિસર્ચ એન્ડ સર્વેલન્સ પ્રોગ્રામની પણ સમીક્ષા કરી હતી, જે ઘઉંના પાકને પટ્ટી, પાંદડા અને થડના ગેરુ (rust) રોગોથી બચાવવા માટે સંકલિત દેખરેખ, ઝડપી નિદાન અને સમયસર સલાહ દ્વારા મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. લાંબા ગાળાની દેખરેખે રોપર (પંજાબ) અને યમુનાનગર (હરિયાણા) જેવા પ્રદેશોમાં પીળા ગેરુની ઘટનાઓની અનુમાનિત પેટર્ન સ્થાપિત કરી છે, જે આગોતરી ચેતવણી પ્રણાલીઓને મજબૂત બનાવે છે. ૩૦ થી વધુ સંસ્થાઓ અને કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રોનું દેશવ્યાપી નેટવર્ક લગભગ ૧૦ મિલિયન હેક્ટરમાં દેખરેખ રાખે છે, જેમાં દર વર્ષે ૧,૦૦૦ થી વધુ અદ્યતન ઘઉંની લાઈનનું રોગ પ્રતિકારક શક્તિ માટે મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે છે. BNI-સક્ષમ ઘઉંના વિકાસમાં થયેલી પ્રગતિની પણ સમીક્ષા કરવામાં આવી હતી, જે લીચિંગ અને ઉત્સર્જનને કારણે થતા નુકસાનને ઘટાડીને નાઈટ્રોજન વપરાશની કાર્યક્ષમતા સુધારવામાં તેની ભૂમિકા દર્શાવે છે. બ્રીડિંગ, જેનોમિક્સ અને મલ્ટિ-લોકેશન મૂલ્યાંકનને સંકલિત કરતું સંશોધન ચાલી રહ્યું છે, જેમાં ૧૯ આશાસ્પદ ઘઉંની લાઈનો હાલમાં ભલામણ કરેલ નાઈટ્રોજન સ્તરના ૭૦ ટકા પર મૂલ્યાંકન હેઠળ છે. એવો અંદાજ છે કે ૨૫ ટકા ખેતીલાયક વિસ્તારમાં આનો સ્વીકાર કરવાથી અને નાઈટ્રોજનના વપરાશમાં ૩૦ ટકાનો ઘટાડો કરવાથી વાર્ષિક આશરે ૨,૦૦૦ કરોડની બચત થઈ શકે છે. ડો. જાટે વધુમાં એજિલોપ્સ સહિતના જંગલી સંબંધીઓનો ઉપયોગ કરતા પ્રી-બ્રીડિંગ કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરી હતી, જેમાં એજિલોપ્સ ટૌસ્ચી નો ઉપયોગ કરીને દુષ્કાળ, ગરમી, ક્ષારતા અને રોગો સામે સહિષ્ણુતા માટેના લક્ષણો રજૂ કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું હતું. ભવિષ્યના પડકારોને પહોંચી વળવા અને લાંબા ગાળાની ખાદ્ય સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવા સક્ષમ કલાયમેટ-રેઝિલિયન્ટ ઘઉંની જાતો વિકસાવવા માટે આ પ્રયાસો નિર્ણાયક છે. પોષણ સુરક્ષાના ક્ષેત્રમાં, ICAR એ આયર્ન, ઝિંક અને પ્રોટીનથી સમૃદ્ધ ૫૫ બાયોફોર્ટિફાઈડ ઘઉંની જાતો બહાર પાડી છે. ઘઉંની ખેતીના લગભગ ૪૫ ટકા વિસ્તારમાં હવે બાયોફોર્ટિફાઈડ જાતો છે, જે ખેડૂતો દ્વારા વધતા સ્વીકાર અને ઊંચા વેરાઈટલ રિપ્લેસમેન્ટ રેટને પ્રતિબિંબિત કરે છે. ડો. જાટે ઝીરો ટિલેજ (ખેડ વિના), અવશેષો જાળવી રાખવા અને મિકેનાઈઝ્ડ વાવણી જેવી સંરક્ષણ કૃષિ પદ્ધતિઓની પણ સમીક્ષા કરી હતી, જેણે સિસ્ટમ ઉત્પાદકતામાં ૬-૧૦ ટકાનો સુધારો દર્શાવ્યો છે, સાથે જ જમીનના જૈવિક કાર્બનમાં નોંધપાત્ર વધારો અને બળતણ તેમજ સમયમાં ૭૦-૭૫ ટકા સુધીની બચત દર્શાવી છે. IIWBR ખાતે જવના સંશોધન અને વિકાસનું પણ મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું હતું, જે આબોહવા-લવચીક અને સંસાધન-કાર્યક્ષમ પાક તરીકે તેના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડે છે. પાણી અને ખાતરની ઓછી જરૂરિયાત અને ખોરાક, ઘાસચારો અને ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રોમાં વધતી માંગ સાથે, જવ ટકાઉ કૃષિના મુખ્ય ઘટક તરીકે ઉભરી રહ્યો છે, ખાસ કરીને તેના ઉચ્ચ આહાર ફાઈબર (diᵃary fibre) અને આરોગ્ય-કેન્દ્રિત ખાદ્ય ઉત્પાદનોમાં તેની ભૂમિકાને કારણે. વૈજ્ઞાનિક નવીનતાને ક્ષેત્રીય સ્તરના અમલીકરણ સાથે સંકલિત કરીને, ICAR ખેડૂતોને સશક્ત બનાવવાનું, ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાને મજબૂત કરવાનું અને મહિલાઓ અને યુવાનો માટે ટકાઉ આજીવિકાની તકો ઊભી કરવાનું ચાલુ રાખે છે, જે સ્થિતિસ્થાપક, આત્મનિર્ભર અને ટકાઉ કૃષિ પ્રત્યે ભારતની પ્રતિબદ્ધતાને પુનઃપુષ્ટ કરે છે.

અળસિયાની ખેતી પ્રાકૃતિક કૃષિનો પ્રાણ અને આવનારા ભવિષ્યની સોનેરી તક

કમલમ્,

આજે જ્યારે કૃષિ ક્ષેત્રે ખર્ચ વધી રહ્યો છે અને જમીન તેની ફળદ્રુપતા ગુમાવી રહી છે, ત્યારે 'વર્મિકલ્ચર' અળસિયા પાલન એક આશાના કિરણ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે. આ માત્ર ખેતીમાં મદદરૂપ થતી પ્રક્રિયા નથી, પરંતુ એક એવો 'સ્માર્ટ બિઝનેસ' છે જે ગ્રામીણ અર્થતંત્રનો ચહેરો બદલવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. અળસિયા પાલનની સૌથી મોટી વિશેષતા એ છે કે તેમાં ખૂબ જ ઓછા મૂડી રોકાણની જરૂર પડે છે. ખેતરમાં ઉપલબ્ધ નકામો કચરો, છાણ, અને પાકના અવશેષો જે સામાન્ય રીતે ફેંકી દેવામાં આવે છે, તે અળસિયા માટે 'કાચો માલ' છે. તૈયાર થયેલું ઉચ્ચ ગુણવત્તાનું જૈવિક ખાતર બજારમાં પેકિંગ કરીને વેચવાથી ખેડૂતોને સીધી આવક થાય છે.અળસિયાનો વંશવેલો ઝડપથી વધતો હોવાથી, અન્ય ખેડૂતો કે સંસ્થાઓને અળસિયા વેચીને પણ સારી કમાણી કરી શકાય છે. અળસિયાના યુનિટમાંથી મળતું પ્રવાહી એટલે કે,વર્મિ-વોશ જૈવિક ટોનિક તરીકે પ્રચલિત છે, જેની બજાર કિંમત ઘણી ઊંચી હોય છે. પ્રાકૃતિક કૃષિમાં ક્રાંતિનો પાયો ગુજરાત અને સમગ્ર ભારત જ્યારે પ્રાકૃતિક ખેતી તરફ વળી રહ્યું છે, ત્યારે અળસિયા વગર આ પરિવર્તન અધૂરું છે. રાસાયણિક ખાતરોને કારણે જમીન જે 'નિર્જીવ' બની ગઈ છે, તેને ફરીથી 'સજીવ' કરવાનું કામ અળસિયા કરે છે. અળસિયા જમીનમાં સૂક્ષ્મ છિદ્રો બનાવી હવા ઉજાસ વધારે છે, જેનાથી પાકની રોગપ્રતિકારક શક્તિ વધે છે અને પાણીનો વપરાશ ઘટે છે. ગ્રામીણ અર્થતંત્રમાં બદલાવની વાત કરવામાં આવે તો,અળસિયાની ખેતી ગામડાંઓમાં સ્વરોજગારીની નવી તકો ઉભી કરે છે, ગામડાની મહિલાઓ ઘરઆંગણે નાના યુનિટ શરૂ કરીને આર્થિક રીતે પગભર બની શકે છે. ઉપરાંત યુવા સાહસિકો કૃષિ સ્નાતકો અને ગ્રામીણ યુવાનો માટે આ એક આધુનિક 'એગ્રી-બિઝનેસ' મોડલ છે.તથા પશુપાલન સાથે સંકળાયેલા લોકો છાણનો સીધો ઉપયોગ કરીને ખાતર બનાવી ડબલ નફો મેળવી શકે છે. આવનારા સમયમાં ઓર્ગેનિક ખેતીના ઉત્પાદનોની માંગ વૈશ્વિક સ્તરે વધવાની છે. જે ખેડૂત આજે અળસિયા પાલન અપનાવશે, તે આવતીકાલે માત્ર ખેડૂત નહીં પણ એક 'કૃષિ ઉદ્યોગસાહસિક' તરીકે ઓળખાશે. "અળસિયા પાલન એ પ્રકૃતિ અને પ્રગતિનો સુમેળ છે." તે જમીનને ઝેરમુક્ત બનાવે છે, પર્યાવરણનું જતન કરે છે અને ખેડૂતની પેઢીને સમૃદ્ધિની ગેરંટી આપે છે. જો ગ્રામીણ સ્તરે આ પહેલને મોટા પાયે પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે, તો ભારતની કૃષિ ક્રાંતિ ખરા અર્થમાં સફળ થશે.

રાજયના પોલીસ વડાશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને 'સાયબર સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ'ની સમીક્ષા બેઠક યોજાઈ

સાયબર ગુનાઓ સામેની લડતમાં 'પ્રોએક્ટિવ અભિગમ' અનિવાર્યઃ રાજ્યના પોલીસ વડા ડો. કે.એલ.એન રાવ

કમલમ્,

ગાંધીનગર સ્થિત પોલીસ ભવન ખાતે પોલીસ મહાનિદેશક અને મુખ્ય પોલીસ અધિકારી (DGP) ડૉ. કે.એલ.એન રાવના અધ્યક્ષસ્થાને 'સાયબર સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ'ની કામગીરી અંગેની એક મહત્વપૂર્ણ સમીક્ષા બેઠક યોજાઈ. આ બેઠકમાં સાયબર સેન્ટરના વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સહિત તાજેતરમાં નિમણૂક પામેલા પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટરશ્રીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ બેઠકમાં ખાસ કરીને સાયબર ગુનાઓ ઝડપી નિવારવા સમીક્ષા કરાઈ હતી. જેમાં સાયબર ક્રાઈમના વધતા જતા વ્યાપ અને નવી મોડસ ઓપરેન્ડી જેવી કે ડિજિટલ ફ્રોડ, ઓનલાઈન ઠગાઈ, સોશિયલ મીડિયા સંબંધિત ગુનાઓ અને નાણાકીય છેતરપિંડી અંગે ઊંડાણપૂર્વક ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. સાથો સાથ ટેકનિકલ સજ્જતા અને ઈન્વેસ્ટિગેશન અંગે પણ માર્ગદર્શનઅપાયું હતુ. આ બેઠકમાં સાયબર સેન્ટર ઓફ એક્સેલન્સ દ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરીનું પ્રેઝન્ટેશન રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં મુખ્યત્વે હેલ્પલાઇન ૧૯૩૦ - ફરિયાદોનું ત્વરિત નિવારણ અને નાણાકીય ટ્રાન્ઝેક્શન અટકાવવાની પ્રક્રિયા, તપાસ પ્રક્રિયા- નોંધાયેલી FIRની ઝડપી તપાસ અને પીડિતોને રિફંડ અપાવવાની કામગીરી, આધુનિક સાધનો - ડેટા એનાલિટિક્સ, ડિજિટલ ફોરેન્સિક્સ અને રિયલ-ટાઇમ ઈન્ટેલિજન્સ એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિઓ અંગે વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને ક્ષમતા વર્ધનના મુદ્દા પર કચેરીના ભૌતિક માળખાના વિકાસ અને માનવ સંસાધનોના સક્ષમીકરણ અંગે પણ પરામર્શ કરવામાં આવ્યો હતો. પોલીસ અધિકારીશ્રીઓને નિયમિત તાલીમ અને વર્કશોપ દ્વારા અધ્યતન ટેકનોલોજીથી માહિતગાર કરવા પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો. આ સમીક્ષા બેઠકને સંબોધતા DGP ડૉ. કે.એલ.એન રાવે જણાવ્યું હતું કે, સાયબર ગુનાઓ સામેની લડતમાં 'પ્રોએક્ટિવ અભિગમ' અનિવાર્ય છે. તેમણે અધિકારીઓને આધુનિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી અન્ય એજન્સીઓ સાથે સંકલન સાધવા અને રિયલ-ટાઇમ માહિતી શેર કરવા સૂચના આપી હતી. વધુમાં, તેમણે નાગરિકોમાં સુરક્ષા જાગૃતિ વધારવા માટે શાળાઓ, કોલેજો અને સામાજિક પ્લેટફોર્મ્સના માધ્યમથી વિશેષ અભિયાન ચલાવવા પર ભાર મૂક્યો હતો. નવનિયુક્ત પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટરશ્રીઓને સમર્પિત ભાવના સાથે સમયબદ્ધ રીતે ફરિયાદોનો નિકાલ કરવા પ્રેરિત કર્યા હતા.

અંતમાં, પોલીસ મહાનિર્દેશકશ્રીએ સાયબર સેન્ટરની સમગ્ર ટીમની કામગીરીની પ્રશંસા કરી હતી અને આ કેન્દ્રને સાયબર ક્રાઈમ સામે લડવા માટે એક 'આદર્શ કેન્દ્ર' તરીકે વિકસાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.

કેબિનેટે અરૂણાચલ પ્રદેશના કામલે, ક્રા દાદી અને કુરુંગ કુમે જિલ્લાઓમાં ૨૬,૦૬૯.૫૦ કરોડના ખર્ચ સાથે ૧૭૨૦ મેગાવોટના કમલા હાઈડ્રો ઈલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટના નિર્માણ માટેના રોકાણ પ્રસ્તાવને મંજૂરી આપી

કમલમ્,

પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની અધ્યક્ષતામાં આર્થિક બાબતોની કેબિનેટ સમિતિએ અરૂણાચલ પ્રદેશના કામલે, ક્રા દાદી અને કુરુંગ કુમે જિલ્લાઓમાં કમલા હાઈડ્રો ઈલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટ (HEP) ના નિર્માણ માટે ૨૬,૦૬૯.૫૦ કરોડના રોકાણને મંજૂરી આપી છે. પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થવાનો અંદાજિત સમયગાળો ૯૬ મહિનાનો છે. ૧૭૨૦ મેગાવોટ (8 x 210 મેગાવોટ અને 1 x 40 મેગાવોટ) ની સ્થાપિત ક્ષમતા ધરાવતો આ પ્રોજેક્ટ 6870 MU ઊર્જા ઉત્પન્ન કરે તેવી અપેક્ષા છે. પ્રોજેક્ટમાંથી ઉત્પન્ન થતી વીજળી અરૂણાચલ પ્રદેશ રાજ્યમાં વીજ પુરવઠાની સ્થિતિને મજબૂત બનાવશે, પીક ડિમાન્ડ મેનેજમેન્ટમાં ટેકો આપશે, નેશનલ ગ્રીડ બેલેન્સિંગમાં ફાળો આપશે અને બ્રહ્મપુત્રા ખીણમાં પૂર નિયંત્રણનો લાભ આપશે. કમલા HEP ઉપરાંત, અરૂણાચલ પ્રદેશમાં NHPC લિમિટેડ દ્વારા અન્ય હાઈડ્રોપાવર પ્રોજેક્ટ્સ — સુબનસિરી લોઅર (૨૦૦૦ મેગાવોટ), દિબાંગ મલ્ટીપર્પઝ (૨૮૮૦ મેગાવોટ) નિર્માણ હેઠળ છે અને ઈટાલિન (૩૦૯૭ મેગાવોટ) ના વિકાસનું આયોજન છે. કમલા HEP એ NHPC લિમિટેડ અને અરૂણાચલ પ્રદેશ સરકાર વચ્ચેની સંયુક્ત સાહસ કંપની દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવશે. ભારત સરકાર પૂર નિયંત્રણના ઘટક માટે અંદાજપત્રીય સહાય તરીકે ૪૭૪૩.૯૮ કરોડ અને સક્ષમ માળખાગત સુવિધાઓ એટલે કે રસ્તાઓ, પુલો અને સંકળાયેલ ટ્રાન્સમિશન સિસ્ટમના નિર્માણ માટે અંદાજપત્રીય સહાય તરીકે ૧૩૪૦ કરોડ તેમજ રાજ્યના ઈક્વિટી હિસ્સા માટે ૭૫૦ કરોડની કેન્દ્રીય નાણાકીય સહાય પૂરી પાડશે. રાજ્યને ૧૨% મફત વીજળી મળશે અને વધારાની ૧% વીજળી લોકલ એરિયા ડેવલપમેન્ટ ફંડ (LADF) માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવશે, તેની સાથે આ પ્રદેશ માટે નોંધપાત્ર માળખાગત વિકાસ અને સામાજિક-આર્થિક લાભો પણ મળશે. અરૂણાચલ પ્રદેશના કામલે, ક્રા દાદી અને કુરુંગ કુમે જિલ્લાઓમાં માળખાગત સુવિધાઓમાં નોંધપાત્ર સુધારો થશે, જેમાં પ્રોજેક્ટ માટે આશરે ૧૯૬ કિમીના રસ્તાઓ અને પુલોના વિકાસનો સમાવેશ થાય છે જે મોટે ભાગે સ્થાનિક ઉપયોગ માટે ઉપલબ્ધ રહેશે. આ જિલ્લાઓને ૮ કરોડના સમર્પિત પ્રોજેક્ટ ફંડ દ્વારા હોસ્પિટલો, શાળાઓ, બજારના સ્થળો વગેરે જેવી આવશ્યક માળખાગત સુવિધાઓના નિર્માણથી પણ લાભ થશે. સ્થાનિક જનતાને વળતર, રોજગારી અને CSR પ્રવૃત્તિઓથી પણ લાભ થશે. કમલા HEP ઉપરાંત, અરૂણાચલ પ્રદેશ અને આસામમાં NHPC લિમિટેડ દ્વારા ત્રણ મોટા હાઈડ્રોપાવર પ્રોજેક્ટ્સ — સુબનસિરી લોઅર (૨૦૦૦ મેગાવોટ), દિબાંગ મલ્ટીપર્પઝ (૨૮૮૦ મેગાવોટ) અને ઈટાલિન (૩૦૯૭ મેગાવોટ) વિકસાવવામાં આવી રહ્યા છે. સુબનસિરી લોઅર HEP (૨૦૦૦ મેગાવોટ) એ એડવાન્સ સ્ટેજ પર છે જેમાં ૭૫૦ મેગાવોટ ક્ષમતા પહેલેથી જ કાર્યરત થઈ ગઈ છે અને બાકીની ક્ષમતા ડિસેમ્બર ૨૦૨૬ સુધીમાં કાર્યરત થવાની અપેક્ષા છે, જ્યારે તમામ પ્રોજેક્ટ્સ યજમાન રાજ્યોને ૧૨% મફત વીજળી પૂરી પાડશે અને પ્રોજેક્ટની આવકના ૧% બરાબર લોકલ એરિયા ડેવલપમેન્ટ ફંડ દ્વારા સ્થાનિક વિકાસને ટેકો આપશે.

કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી પ્રતાપરાવ જાધવ વિશ્વ હોમિયોપેથી દિવસ ૨૦૨૬ નિમિત્તે ૨-દિવસીય ઈન્ટરેક્ટિવ ફોરમનું ઉદ્ઘાટન કરશે

કમલમ્,

આયુષ મંત્રાલય ૧૦ એપ્રિલના રોજ વિજ્ઞાન ભવન ખાતે વિશ્વ હોમિયોપેથી દિવસ ૨૦૨૬ ની ઉજવણી કરશે, જ્યાં આ પ્રસંગને ચિહ્નિત કરવા માટે બે દિવસીય ઈન્ટરેક્ટિવ ફોરમનું પણ આયોજન કરવામાં આવશે. આ ઈન્ટરેક્ટિવ ફોરમ ટકાઉ આરોગ્ય સંભાળ પ્રણાલીઓના નિર્માણમાં હોમિયોપેથીની બદલાતી ભૂમિકા પર વિચાર-વિમર્શ કરવા માટે અગ્રણી નીતિ નિર્માતાઓ, સંશોધકો, પ્રેક્ટિશનરો અને પ્રતિનિધિઓને એકસાથે લાવશે. "ટકાઉ સ્વાસ્થ્ય માટે હોમિયોપેથી" (Homoeopathy for Sustainable Health) ની થીમ પર કેન્દ્રિત, આ વર્ષની ઉજવણી એ વાત પર પ્રકાશ પાડશે કે કેવી રીતે હોમિયોપેથી આરોગ્ય સંભાળ માટે સર્વગ્રાહી, ખર્ચ-અસરકારક અને પર્યાવરણીય રીતે જવાબદાર અભિગમ પ્રદાન કરે છે—જે યુનિવર્સલ હેલ્થ કવરેજ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રના ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યાંકો (SDGs), ખાસકરીને સારા સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી પરના SDG 3 જેવી વૈશ્વિક પ્રાથમિકતાઓ સાથે સુસંગત છે. આ કાર્યક્રમમાં આયુષ મંત્રાલયના માનનીય રાજ્ય મંત્રી (સ્વતંત્ર હવાલો) અને આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ રાજ્ય મંત્રી શ્રી પ્રતાપરાવ જાધવ, અને આયુષ મંત્રાલયના સચિવ વૈદ્ય રાજેશ કોટેચા, વરિષ્ઠ સરકારી અધિકારીઓ અને દેશભરના પ્રતિષ્ઠિત નિષ્ણાતો ઉપસ્થિત રહેશે. સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ફોર રિસર્ચ ઈન હોમિયોપેથી (CCRH) દ્વારા આયોજિત, આ કાર્યક્રમ હોમિયોપેથીના ક્ષેત્રમાં મુખ્ય સંશોધન પ્રગતિઓ, જાહેર આરોગ્ય પહેલ અને નીતિ વિષયક વિકાસનું પ્રદર્શન કરશે. તેમાં વૈજ્ઞાનિક માન્યતા, નૈતિક ધોરણો અને હોમિયોપેથીને મુખ્ય પ્રવાહની આરોગ્ય સંભાળ પ્રણાલીઓમાં એકીકૃત કરવા પરના વિચાર-વિમર્શનો પણ સમાવેશ થશે. આરોગ્ય સંભાળના વધતા ખર્ચ, લાંબાગાળાના રોગોના વધતા બોજ અને એન્ટિમાઈક્રોબિયલ રેઝિસ્ટન્સ જેવી વધતી જતી ચિંતાઓના સંદર્ભમાં, આ કાર્યક્રમ હોમિયોપેથીની એક ટકાઉ તબીબી પ્રણાલી તરીકેની સંભાળને રેખાંકિત કરશે—જે ન્યૂનતમ ઈકોલોજીકલ ફૂટપ્રિન્ટ, તર્કસંગત સંસાધન ઉપયોગ અને શરીરની જન્મજાત ઉપચાર પદ્ધતિઓને ઉત્તેજીત કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા દ્વારા વર્ગીકૃત થયેલ છે. વિશેષ સત્રો નિવારક અને પ્રમોટિવ હેલ્થકેર, જીવનશૈલી અને લાંબાગાળાના રોગોના સંચાલનમાં હોમિયોપેથીની ભૂમિકા અને પરંપરાગત ફાર્માકોથેરાપી પર નિર્ભરતા ઘટાડવામાં તેના યોગદાનની તપાસ કરશે. ચર્ચાઓ પર્યાવરણને અનુકૂળ ફાર્માસ્યુટિકલ પદ્ધતિઓ, જૈવવિવિધતા સંરક્ષણ અને આધુનિક વૈજ્ઞાનિક સંશોધનસાથે પરંપરાગત જ્ઞાનને એકીકૃત કરવાના મહત્વ પર પણ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં, ભારત અને વૈશ્વિક સ્તરે હોમિયોપેથીની સ્વીકૃતિમાં વધારો જોવા મળ્યો છે, ખાસ કરીને સામુદાયિક આરોગ્ય સંભાળ અને જાહેર આરોગ્ય હસ્તક્ષેપોમાં. આયુષ મંત્રાલય પુરાવા-આધારિત પદ્ધતિઓ, સુધારેલી સુલભતા અને રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય કાર્યક્રમોમાં એકીકરણ દ્વારા તેની પહોંચ વિસ્તારવા માટે સક્રિયપણે કામ કરી રહ્યું છે. વિશ્વ હોમિયોપેથી દિવસ ૨૦૨૬ ચિકિત્સાની પરંપરાગત પ્રણાલીઓને પ્રોત્સાહન આપવામાં ભારતના નેતૃત્વને વધુ મજબૂત બનાવશે અને સ્થિતિસ્થાપક, સમાવેશી અને ટકાઉ આરોગ્ય સંભાળ ઈકોસિસ્ટમ બનાવવાની દિશામાં પ્રયત્નોને નવી ગતિ આપશે તેવી અપેક્ષા છે. આ કાર્યક્રમ હિતધારકો વચ્ચે સંવાદ, સહયોગ અને નવીનતાને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક પ્લેટફોર્મ તરીકે પણ સેવા આપશે, જે એવા ભવિષ્ય માટે માર્ગ મોકળો કરશે જ્યાં આરોગ્ય સંભાળ માત્ર અસરકારક જ નહીં, પણ સમાન, પર્યાવરણ પ્રત્યે સભાન અને ટકાઉ પણ હોય.

મુંબઈ–અમદાવાદ બુલેટ ટ્રેન પ્રોજેક્ટ માટે ભારતીય રેલવે ટ્રેક ઉપર સૌથી ભારે પોર્ટલ બીમનું સફળ લોન્ચિંગ પૂર્ણ

કમલમ્,

મુંબઈ–અમદાવાદ બુલેટ ટ્રેન પ્રોજેક્ટ માટે મણિનગર ખાતે અમદાવાદ–વડોદરા રેલવે લાઈન ઉપર આશરે ૧૩૬૦ મેટ્રિક ટન વજનનું સૌથી ભારે પ્રીકાસ્ટ-પ્રેસ્ટ્રેસ્ડ પોર્ટલ બીમ (ગર્ડર) સફળતાપૂર્વક લોન્ચ કરવામાં આવ્યું છે. આ પોર્ટલ બીમ એક પ્રીકાસ્ટ કોંક્રિટ રચના છે, જેની લંબાઈ ૩૪ મીટર છે અને તેનું ક્રોસ-સેક્શન ૫.૫ મીટર ટ ૪.૫ મીટર છે. મણિનગર રેલવે સ્ટેશન નજીક આવા કુલ પાંચ બીમ સ્થાપિત કરવાની યોજના છે. આ બીમ્સનું નિર્માણ સાઈટ પર જ પ્રીકાસ્ટ સ્વરૂપમાં કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તેને એકીકૃત ભારે એકમો તરીકે સ્થાપિત કરવામાં આવી રહ્યા છે. સમગ્ર લોન્ચિંગ પ્રક્રિયા કડક સુરક્ષા ધોરણો હેઠળ આશરે ૩.૫ કલાક જેવી નોંધપાત્ર રીતે ઓછી અવધિમાં પૂર્ણ કરવામાં આવી. આ કામગીરી ભારતીય રેલવે સાથે સંકલનમાં સંપૂર્ણ ટ્રાફિક અને પાવર બ્લોક દરમિયાન કરવામાં આવી હતી. અગાઉ આ જ કામ માટે લગભગ ૬ મહિના સુધી લાંબા કૉશન ઓર્ડર અને લગભગ ૯ કલાકના બ્લોકની યોજના બનાવવામાં આવી હતી. સુક્ષ્મ આયોજન અને ઑપ્ટિમાઈઝેશન દ્વારા આ સમયને ઘટાડીને અમદાવાદ–વડોદરા વિભાગની બંને લાઈનો માટે માત્ર ૩.૫ કલાકમાં પૂર્ણ કરવામાં આવ્યું. લિફ્ટિંગ ઓપરેશન ૨૨૦૦ મેટ્રિક ટન ક્ષમતા ધરાવતા ક્રોલર ક્રેન દ્વારા કરવામાં આવ્યું, જેમાં ૨૬૦ ટનનો સ્ટેન્ડબાય ક્રેન, ૮૦ ટનનો ક્રેન, મેન લિફ્ટર અને એક્રરિંગ ફ્રેમ સાથે લિફ્ટર બીમ સિસ્ટમ જેવા સહાયક સાધનોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. આ લિફ્ટિંગ વ્યવસ્થામાં ૭૫ મિમી વ્યાસના પ્રેસ્ટ્રેસ્ડ મેકએલોય બાર, લિફ્ટિંગ બીમ અને હેવી-ડ્યુટી સ્લિંગ્સનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો, જેથી આ વિશાળ ભારને સલામત રીતે સંભાળી શકાય. આ ઓપરેશન અનેક એન્જિનિયરિંગ પડકારોને દર્શાવે છે, જેમાં આશરે ૧૩૬૦ મેટ્રિક ટનના અલ્ટ્રા-હેવી લિફ્ટનું સંચાલન સામેલ છે—જે ભારતીય રેલવે ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પર કરવામાં આવેલા સૌથી ભારે લિફ્ટ્સમાંનું એક છે—સાથે જ સમગ્ર કાર્યને મર્યાદિત સમયગાળામાં પૂર્ણ કરવાની આવશ્યકતા પણ સામેલ છે. તે ઉપરાંત, મર્યાદિત કાર્યક્ષેત્ર, ઓવરહેડ ઈક્વિપમેન્ટ (OHE) અને અનેક સક્રિય રેલવે લાઈનોને કારણે જટિલતા વધે છે.

આવી પરિસ્થિતિમાં આશરે ૧૫ મીટર ઊંચાઈએ ચોક્કસ સ્થાપન માટે ઊંચી સ્તરની સચોટતા જરૂરી બને છે. આ માટે રેલવે અધિકારીઓ સાથે રિયલ-ટાઈમ સંકલન, બેકઅપ લિફ્ટિંગ સિસ્ટમની વ્યવસ્થા, કડક રિગિંગ નિરીક્ષણ, બીમના વિશાળ ખુલ્લા સપાટી વિસ્તારને કારણે પવનની ગતિ પર સતત નજર, તેમજ સલામત અને ચોક્કસ સ્થાપન સુનિશ્ચિત કરવા માટે સચોટ સર્વે અને એલાઈનમેન્ટ નિયંત્રણ કરવામાં આવ્યું.

નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રી શ્રી રામમોહન નાયડુએ ભારતીય કેરિયર્સની સ્થાનિક કામગીરી માટે રાહત પગલાંની જાહેરાત કરી

કમલમ્,

પશ્ચિમ એશિયાની ચાલી રહેલી કટોકટીમાંથી ઉદ્ભવેલી પરિસ્થિતિએ ભારતીય કેરિયર્સ સહિત વૈશ્વિક ઉડ્ડયન કામગીરી માટે નોંધપાત્ર પડકારો ઉભા કર્યા છે. જો કે, સરકાર દ્વારા સમયસર અને માપાંકિત હસ્તક્ષેપો દ્વારા સમર્થિત, ભારતીય સ્થાનિક ઉડ્ડયન ક્ષેત્ર સ્થિતિસ્થાપક અને મજબૂત રહેવાનું ચાલુ રાખે છે. નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રાલયે, બદલાતી પરિસ્થિતિ પર ઝીણવટભરી નજર રાખવાની સાથે, સ્થાનિક કેરિયર્સને રાહત આપવા માટે શ્રેણીબદ્ધ પગલાં હાથ ધર્યા છે. અગાઉ, સરકારે માત્ર આંશિક ATF (એવિએશન ટર્બાઈન ફ્યુઅલ) ના ભાવ વધારાને પસાર કરવાની જાહેરાત કરી હતી, જેમાં સ્થાનિક એરલાઈન્સ માટે માત્ર સ્થાનિક કામગીરી માટે વધારાને ૨૫% પર મર્યાદિત કર્યો હતો. જ્યારે, વૈશ્વિક સ્તરે ક્રૂડના ભાવમાં તીવ્ર ઉછાળાને કારણે ATF ના ભાવમાં અપ્રમાણસર વધારો થયો છે. આ પગલાંનો ઉદ્દેશ્ય કેરિયર્સને ઓપરેશનલ ખર્ચનું સંચાલન કરવા માટે સક્ષમ બનાવવાનો હતો જ્યારે એ સુનિશ્ચિત કરવું કે સસ્તી હવાઈ મુસાફરીના લાભો મુસાફરો સુધી પહોંચતા રહે. હવે, આ પડકારોના બહુસ્તરીય પ્રતિસાદના ભાગરૂપે, મંત્રાલયે સ્થાનિક કેરિયર્સ માટે લેન્ડિંગ અને પાર્કિંગ ચાર્જ ત્રણ મહિનાના સમયગાળા માટે ૨૫% ઘટાડવાનો બીજો મહત્વનો નિર્ણય લીધો છે. આ જાહેરાત વિશે વાત કરતા નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રી શ્રી રામમોહન નાયડુએ જણાવ્યું હતું કે, "પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના નેતૃત્વમાં, ઉડ્ડયન ક્ષેત્રમાં સરકારનું પ્રાથમિક ધ્યાન હવાઈ મુસાફરીને મુસાફરો માટે વધુ સસ્તું અને અનુકૂળ પ્રવાસ વિકલ્પ બનાવવા પર રહ્યું છે. પ્રવર્તમાન પડકારજનક પરિસ્થિતિમાં પણ, જ્યારે વૈશ્વિક હવાઈ કામગીરી પ્રભાવિત થઈ છે, ત્યારે અમે સુનિશ્ચિત કર્યું છે કે ફ્લાઈટ રદ થવી અને ઈંધણના વધતા ખર્ચ અમારા સ્થાનિક કેરિયર્સની કામગીરીને ગંભીર રીતે અસર ન કરે. જ્યારે વૈશ્વિક સ્તરે ATF ખર્ચમાં ૧૦૦% થી વધુનો વધારો થયો છે, અમે માત્ર ૨૫% સુધી મર્યાદિત મધ્યમ વધારો જ પસાર કર્યો છે." હસ્તક્ષેપો વિશે વધુ વાત કરતા મંત્રીએ કહ્યું કે, "હવે, એરલાઈન્સ અને મુસાફરોને મદદ કરવાના અંતિમ ઉદ્દેશ્ય સાથે, એરપોર્ટ ઓપરેટરો દ્વારા વસૂલવામાં આવતા લેન્ડિંગ અને પાર્કિંગ ચાર્જમાં ઘટાડો કરીને હવાઈ ભાડામાં થતાં વધારાને વધુ અંકુશમાં લેવામાં આવી રહ્યો છે. આ પગલું આ અસ્થિર સમયગાળા દરમિયાન ઉડ્ડયન ક્ષેત્રને સ્થિર રાખવા અને મુસાફરો માટે ઉડ્ડયનની સરળતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે મંત્રાલયના એકંદર પ્રયાસોનો એક ભાગ છે. વધતા ઓપરેશનલ ખર્ચનો સામનો કરી રહેલી એરલાઈન્સને રાહત આપવા માટે આ એક મહત્વપૂર્ણ હસ્તક્ષેપ છે. અમે આ સંદર્ભમાં એરલાઈન્સ, એરપોર્ટ ઓપરેટરો અને એરપોર્ટ્સ ઈકોનોમિક રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (AERA) સહિતના તમામ હિતધારકો સાથે સતત સંપર્કમાં છીએ." મંત્રાલયે AERA ને તેના અધિકારક્ષેત્ર હેઠળના તમામ મુખ્ય એરપોર્ટ પર પ્રવર્તમાન ટેરિફમાંથી લેન્ડિંગ અને પાર્કિંગ ચાર્જમાં ૨૫% ઘટાડો કરવા નિર્દેશો જારી કર્યા છે. આ ઘટાડો તમામ સ્થાનિક ફ્લાઈટ્સ માટે તાત્કાલિક અસરથી લાગુ કરવામાં આવ્યો છે અને ત્રણ મહિનાના સમયગાળા માટે અમલી રહેશે. AERA એ આ અંગે એક આદેશ જારી કર્યો છે, જેમાં જણાવ્યું છે કે વ્યક્તિગત એરપોર્ટ દ્વારા કોઈપણ અંડર-રિકવરી (ઓછી વસૂલાત) ને આગામી પાંચ વર્ષના નિયંત્રણ સમયગાળામાં ટેરિફ નિર્ધારણ દરમિયાન એડજસ્ટ કરવામાં આવશે. તેવી જ રીતે, એરપોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (AAI) ને પણ તેના તમામ બિન-મુખ્ય (non-major) એરપોર્ટ પર લેન્ડિંગ અને પાર્કિંગ ચાર્જમાં મંજૂર દરના ૨૫% ઘટાડો કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે. તમામ સ્થાનિક ફ્લાઈટ્સ માટેનો આ ઘટાડો પણ ત્રણ મહિનાના સમયગાળા માટે લાગુ રહેશે. આ પગલાંથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળા દરમિયાન મુખ્ય એરપોર્ટ પર એરલાઈન્સ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર લેન્ડિંગ અને પાર્કિંગ ચાર્જમાં આશરે ૪૦૦ કરોડનો ઘટાડો થવાની અપેક્ષા છે. નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રાલય બદલાતી પરિસ્થિતિ પર ચાંપતી નજર રાખી રહ્યું છે, અને હવાઈ કામગીરીની સદ્ધરતા તેમજ મુસાફરો માટે સલામત અને સસ્તી હવાઈ મુસાફરી સુનિશ્ચિત કરવા માટે વધુ જરૂરી પગલાં લેવામાં આવશે.

કેબિનેટે જયપુર મેટ્રો પ્રોજેક્ટ ફેઝ-૨ ને મંજૂરી આપી

કમલમ્,

પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની અધ્યક્ષતામાં કેન્દ્રીય કેબિનેટે જયપુર મેટ્રો ફેઝ-૨ ને મંજૂરી આપી છે, જે પ્રહલાદપુરાથી ટોડી મોડ સુધીનો ૪૧ કિમી લાંબો પરિવર્તનકારી ઉત્તર-દક્ષિણ કોરિડોર છે, જેમાં ૩૬ સ્ટેશનોનો સમાવેશ થાય છે અને આ પ્રોજેક્ટનો કુલ ખર્ચ ૧૩,૦૩૭.૬૬ કરોડ છે. આ પ્રોજેક્ટ રાજસ્થાન મેટ્રો રેલ કોર્પોરેશનલિમિટેડ(RMRCL) દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવશે, જે ભારત સરકાર અને રાજસ્થાન સરકારનું ૫૦:૫૦ નું સંયુક્ત સાહસ છે. ફેઝ-૨ કોરિડોર સીતાપુરા ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એરિયા, VKIA, જયપુર એરપોર્ટ, ટોંક રોડ, SMS હોસ્પિટલ અને સ્ટેડિયમ, અંબાબારી અને વિદ્યાધર નગર જેવા મુખ્ય પ્રવૃત્તિ કેન્દ્રોને સીમલેસ કનેક્ટિવિટી પૂરી પાડશે. તેમાં એરપોર્ટ વિસ્તારમાં ભૂગર્ભ સ્ટેશનોનો સમાવેશ થાય છે અને તે આયોજિત ઈન્ટરચેન્જ અને ફીડર સિસ્ટમ્સ દ્વારા કાર્યરત ફેઝ-૧ સાથે સંકલિત થશે, જે સમગ્ર શહેરમાં એકીકૃત અને સતત મેટ્રો નેટવર્ક સુનિશ્ચિત કરશે. હાલમાં, જયપુર મેટ્રો ફેઝ-૧ ટૂંકા પરંતુ મહત્વપૂર્ણ ૧૧.૬૪ કિમીના કોરિડોર પર સરેરાશ દૈનિક આશરે ૬૦,૦૦૦ મુસાફરોની અવરજવર નોંધાવે છે. ફેઝ-૨ ના કાર્યરત થવાથી, મેટ્રો નેટવર્કમાં મુસાફરોની સંખ્યામાં અનેકગણો વધારો થવાની અપેક્ષા છે, જે જયપુરમાં જાહેર પરિવહનના હિસ્સામાં નોંધપાત્ર વધારો કરશે અને ખાનગી વાહનો પરની નિર્ભરતા ઘટાડશે. જયપુર મેટ્રો ફેઝ-૨ નું આંતર-મંત્રાલય પરામર્શ, નેટવર્ક પ્લાનિંગ ગ્રુપ રિવ્યુ અને પબ્લિક ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બોર્ડ મૂલ્યાંકન સહિત અનેક સ્તરે વ્યાપક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું છે. આ પ્રોજેક્ટનો ઈકોનોમિક ઈન્ટરનલ રેટ ઓફ રિટર્ન (EIRR) થ્રેશોલ્ડ (>14%) કરતા વધારે છે, જે મજબૂત સામાજિક-આર્થિક સદ્ધરતા સૂચવે છે. મેટ્રો રેલ પોલિસી, ૨૦૧૭ અનુસાર ભારત સરકાર અને રાજસ્થાન સરકારના ઈક્વિટી સપોર્ટ, સબઓર્ડિનેટ ડેટ અને બહુપક્ષીય ધિરાણ દ્વારા ફંડિંગનું માળખું તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ પ્રોજેક્ટ રાજસ્થાન TOD પોલિસી-૨૦૨૫, સૂચિત UMTA સુધારાઓ અને રાષ્ટ્રીય ટકાઉ શહેરી પરિવહન ઉદ્દેશ્યો સાથે સુસંગત છે. સપ્ટેમ્બર ૨૦૩૧ સુધીમાં પૂર્ણ કરવાના લક્ષ્ય સાથે, જયપુર મેટ્રો ફેઝ-૨ ટ્રાફિકની ગીચતામાં નોંધપાત્ર ઘટાડો કરશે, વાહનોના ઉત્સર્જનમાં ઘટાડો કરશે અને રહેવાસીઓ, કામદારો અને પ્રવાસીઓ માટે સમાન રીતે ગતિશીલતામાં વધારો કરશે તેવી અપેક્ષા છે, જે જયપુરની આધુનિક, ભવિષ્ય માટે તૈયાર શહેર તરીકેની સ્થિતિને મજબૂત બનાવશે અને વિકસિત ભારત તથા વિકસિત રાજસ્થાન તરફનું એક પગલું હશે. જયપુર પાસે પહેલેથી જ ફેઝ-૧ હેઠળ કાર્યરત મેટ્રો સિસ્ટમ છે, જે માનસરોવરથી મોટી ચોપડ (Badi Chaupar) સુધી પૂર્વ-પશ્ચિમ કોરિડોર પર ચાલે છે, જે ૧૧ સ્ટેશનો સાથે ૧૧.૬૪ કિમીને આવરી લે છે જે મહત્વના રહેણાંક અને વ્યાપારી વિસ્તારને જયપુરના સેન્ટ્રલ બિઝનેસ ડિસ્ટ્રિક્ટ એટલે કે હેરિટેજ વોલ્ડ સિટી (કોટ વિસ્તાર) સાથે જોડે છે. ઉત્તર-દક્ષિણ ધરી પર આયોજિત જયપુર મેટ્રો ફેઝ-૨, હાલના કોરિડોરને પૂરક બનાવશે અને સમગ્ર શહેરમાં પાન-જયપુર મેટ્રો કનેક્ટિવિટી પૂરી પાડશે, જેનાથી ટ્રાફિકની ગીચતામાં નોંધપાત્ર ઘટાડો થશે અને એકંદર શહેરી ગતિશીલતામાં સુધારો થશે.

'જીવનના પ્રથમ છ વર્ષોમાં મગજના વિકાસને મહત્તમ બનાવવા' ની થીમ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માટે ૮મા પોષણ પખવાડિયા ૨૦૨૬નું રાષ્ટ્રીય લોન્ચિંગ

મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય ૯ થી ૨૩ એપ્રિલ ૨૦૨૬ દરમિયાન પોષણ પખવાડિયાની ઉજવણી કરશે, જે સમગ્ર દેશમાં પોષણના પરિણામોમાં સુધારો કરવા માટે સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને પુનરોચ્ચાર કરશે

કમલમ્,

મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય ૯ થી ૨૩ એપ્રિલ ૨૦૨૬ દરમિયાન પોષણ પખવાડિયાની ૮મી આવૃત્તિની ઉજવણી કરશે, જે સમગ્ર દેશમાં પોષણના પરિણામોમાં સુધારો કરવા માટે સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને પુનરોચ્ચાર કરશે. પોષણના મહત્વ પર ભાર મૂકતા પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે: "સુપોષિત બાળક એ મજબૂત રાષ્ટ્રનો પાયો છે. પોષણ અભિયાન એ માત્ર સરકારી કાર્યક્રમ નથી, પરંતુ દરેક માતા અને બાળક માટે સર્વગ્રાહી પોષણ સુનિશ્ચિત કરવા માટેનું એક જન આંદોલન છે."

પોષણ પખવાડિયા ૨૦૨૬નું રાષ્ટ્રીય લોન્ચિંગ ૯ એપ્રિલ ૨૦૨૬ ના રોજ બપોરે ૩ થી ૪ વાગ્યા દરમિયાન વિજ્ઞાન ભવન, નવી દિલ્હી ખાતે કેન્દ્રીય મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રી શ્રીમતી અન્નપૂર્ણા દેવીના સ્વપ્નદ્રષ્ટા નેતૃત્વ હેઠળ અને મહિલા અને બાળ વિકાસ રાજ્ય મંત્રી શ્રીમતી સાવિત્રી ઠાકુર તેમજ મહિલા અને બાળ વિકાસ સચિવ શ્રી અનિલ મલિકની ગરિમામયી ઉપસ્થિતિમાં થશે. પોષણ પખવાડિયા ૨૦૨૬ની થીમ "જીવનના પ્રથમ છ વર્ષોમાં મગજના વિકાસને મહત્તમ કરવા" છે, જે સ્વીકારે છે કે પ્રારંભિક બાળપણ — ખાસ કરીને પ્રથમ ૧,૦૦૦ દિવસ — મગજનો વિકાસ, શારીરિક વૃદ્ધિ અને સર્વગ્રાહી સુખાકારી માટે મહત્વપૂર્ણ છે. વૈજ્ઞાનિક પુરાવા સૂચવે છે કે મગજનો ૮૫% થી વધુ વિકાસ છ વર્ષની ઉંમર સુધીમાં થાય છે, જે શ્રેષ્ઠ પોષણ, પ્રતિભાવશીલ સંભાળ અને પ્રારંભિક શિક્ષણના મહત્વ પર ભાર મૂકે છે. આ વર્ષની થીમ હેઠળના મુખ્ય કેન્દ્રિત ક્ષેત્રોમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે:

- માતૃ અને બાળ પોષણ – ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન શ્રેષ્ઠ પોષણ, માત્ર સ્તનપાન અને વય-યોગ્ય પૂરક આહારને પ્રોત્સાહન આપવું.
- મગજના વિકાસ માટે પ્રારંભિક ઉત્તેજના (૦-૩ વર્ષ) – પ્રતિભાવશીલ સંભાળ અને પ્રારંભિક શિક્ષણની ક્રિયાપ્રતિક્રિયાઓને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પ્રારંભિક વર્ષોમાં રમત-આધારિત શિક્ષણ (૩-૬ વર્ષ) – સર્વગ્રાહી વિકાસ અને શાળાની તૈયારીને ટેકો આપવો.
- સ્ક્રીન ટાઈમ ઘટાડવામાં માતાપિતા અને સમુદાયની ભૂમિકા – તંદુરસ્ત આદતો અને સક્રિય જોડાણને પ્રોત્સાહન આપવું.
- સમુદાયની ભાગીદારી દ્વારા આંગણવાડી કેન્દ્રોનું સશક્તિકરણ – જન ભાગીદારી અને CSR દ્વારા ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને સેવા વિતરણમાં વધારો કરવો.

ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિઓ પ્રદર્શિત કરશે, મુખ્ય પહેલો શરૂ કરશે અને પ્રારંભિક બાળપણની સંભાળ અને પોષણ સેવાઓને મજબૂત કરવામાં ફ્રન્ટલાઈન કાર્યકરો, ખાસ કરીને આંગણવાડી કાર્યકરો દ્વારા આપવામાં આવેલા યોગદાનને પ્રકાશિત કરશે. ઉદ્ઘાટન દિવસે, આ કાર્યક્રમ NIC વેબકાસ્ટ પ્લેટફોર્મ https://webcast.gov.in/mwcd અને મંત્રાલયની YouTube ચેનલ દ્વારા જીવંત પ્રસારિત કરવામાં આવશે. પખવાડિયા દરમિયાન, આંગણવાડી કેન્દ્રો દ્વારા રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવશે, જેમાં માતાઓ, સંભાળ રાખનારાઓ, પરિવારો, સામુદાયિક સંસ્થાઓ અને સ્થાનિક સંસ્થાઓની ભાગીદારી હશે. આમાં પોષણ પંચાયતો, જાગૃતિ સત્રો, પ્રારંભિક ઉત્તેજના પ્રવૃત્તિઓ, રમત-આધારિત શિક્ષણ પહેલો અને નાના બાળકોમાં તંદુરસ્ત જીવનશૈલીને પ્રોત્સાહન આપવા અને સ્ક્રીન ટાઈમ ઘટાડવાની ઝુંબેશનો સમાવેશ થશે. પોષણ પખવાડિયા ૨૦૨૬ દ્વારા, મંત્રાલય જન આંદોલનને વધુ મજબૂત બનાવવાનું લક્ષ્ય રાખે છે, એ બાબત પર ભાર મૂકીને કે પોષણ, સંભાળ, પ્રારંભિક શિક્ષણ અને સમુદાયની ભાગીદારી મળીને સ્વસ્થ, શિક્ષિત અને સશક્ત ભારતનો પાયો નાખે છે. પોષણ અભિયાન, પોષણના પરિણામોમાં સુધારો કરવા માટે ભારત સરકારનું ફ્લેગશિપ મિશન છે, જે હવે એક રાષ્ટ્રવ્યાપી જન આંદોલનમાં વિકસિત થયું છે, જે કુપોષણ મુક્ત ભારત હાંસલ કરવા માટે સામુદાયિક ભાગીદારી અને જન ભાગીદારીને પ્રોત્સાહન આપે છે. પોષણ પખવાડિયા પાયાના સ્તરે જાગૃતિ, વર્તણૂકમાં ફેરફાર અને સામુદાયિક ગતિશીલતા દ્વારા આ ચળવળના મુખ્ય સ્તંભ તરીકે સેવા આપે છે.

•Printer/Publisher/Owner & Editor : Mahesh N. Patel. •Printed At :-Capital Offset Plot No L 801/1, Gidc, Sector -28, Gandhinagar •Published - At A-3, Plot No R-13, Tanishq Complex, New Greencity, Sector -26, Gandhinagar (Gujarat) 382028